

Sprawozdanie z działalności Związku Ukraińców w Polsce w 2019 roku

Spis treści

I Wstęp.....	2
II Działalność bieżąca Związku w 2019 roku.....	2
III Działalność w zakresie kultury, dziedzictwa narodowego, edukacji i wychowania.....	3
1. Spotkania na Pograniczu	3
2. Projekt „Dziecięce festiwale i konkursy”	5
3. Projekt „JarmaRock FEST”	7
4. Projekt „Działalność Ośrodków Kultury Ukraińskiej”	8
5. Wydanie płyty zespołu „Krajka”	22
6. Projekt „Chóry i zespoły”	23
7. Program Edukacji Dzieci i młodzieży	27
IV Działalność w sferze społecznej i życia publicznego	28
V Działania interwencyjne	30
VI Działania pomocowe i charytatywne	30
VII Działalność wydawnicza.....	31
VIII Działania na rzecz remontu i odbudowy „Narodnego Domu” w Przemyśle.....	34

I WSTĘP

Niniejsze sprawozdanie prezentuje działalność Związku Ukraińców w Polsce w 2019 roku. Związek jest stowarzyszeniem mniejszości ukraińskiej w Rzeczypospolitej Polskiej, którego struktura obejmuje koła i oddziały nieposiadające odrębnej osobowości prawnej.

Naczelną misją Związku jest podtrzymywanie i rozwój tożsamości narodowej i kulturowej Ukraińców żyjących w Polsce, opartej na wspólnocie historii, kultury, tradycji i języka oraz urzeczywistnienie i obrona praw obywatelskich ukraińskiej mniejszości narodowej, zagwarantowanych w Konstytucji i ustawach Rzeczypospolitej Polskiej oraz normach prawa międzynarodowego.

Zgodnie z § 8 Statutu, cele Związku to:

- 1) działanie na rzecz sprawiedliwego i praworządnego rozwiązywania problemów ukraińskiej mniejszości narodowej oraz innych mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych w Polsce;
- 2) zachowanie tożsamości kulturowej i świadomości narodowej Ukraińców przez rozwój i pielęgnowanie języka i kultury ukraińskiej w Polsce (w tym jej form regionalnych: łemkowskiej, bojkowskiej, podlaskiej itp.) oraz ochronę zabytków kultury materialnej i miejsc pamięci narodowej Ukraińców;
- 3) oddziaływanie na różne sfery życia społecznego i publicznego kraju dla stworzenia właściwych warunków życia i rozwoju mniejszości ukraińskiej;
- 4) reprezentowanie społeczności ukraińskiej oraz wyrażanie jej potrzeb i stanowiska wobec władz państwowych, samorządowych i instytucji publicznych;
- 5) zapewnienie społeczności ukraińskiej w Polsce bliskich więzi i kontaktów z Ukrainą i diasporą ukraińską w świecie;
- 6) działanie na rzecz pojednania polsko-ukraińskiego, wzajemnego szacunku między narodami ukraińskim i polskim i przezwyciężania uprzedzeń wynikających z zaszłości historycznych;
- 7) krzewienie wartości humanistycznych w życiu społecznym, idei poszanowania godności narodowej i osobistej jednostki oraz przeciwdziałanie wszelkim przejawom dyskryminacji na tle narodowościowym, kulturowym lub wyznaniowym;
- 8) uczestnictwo w życiu publicznym i organach przedstawicielskich.

Dla realizacji celów statutowych i misji Związek prowadził wiele działań o różnorodnym charakterze. Większość ogólnopolskich i regionalnych działań realizowana była w ramach projektów finansowanych ze środków publicznych, w 2018 r. głównie ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Szereg działań lokalnych i regionalnych była możliwa do zrealizowania dzięki wsparciu finansowemu samorządów różnych szczebli oraz wsparciu osób indywidualnych.

Obok głównych działań projektowych realizowane były również działania doraźne, w tym dodatkowe przedsięwzięcia kulturalne, edukacyjne, rocznicowe oraz promujące kulturę ukraińską, adresowane zarówno do społeczności ukraińskiej, jak i ogółu obywateli RP, a także działania interwencyjne.

Poszczególne projekty i działania opisane są w sprawozdaniu wg trzech głównych sfer działalności z wyodrębnieniem poszczególnych projektów. Jeśli nie zaznaczono inaczej, poszczególne działania realizowane były przez lokalny Oddział bądź Koło Związku.

Realizując swe działania Związek współpracował z partnerami z Polski i Ukrainy – administracją rządową, samorządową, innymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury, mediami.

II DZIAŁALNOŚĆ BIEŻĄCA ZWIĄZKU W 2019 ROKU

Projekt dotyczył kosztów administracyjnych stowarzyszenia takich jak wynagrodzenia, czynsze, koszty eksploatacyjne lokali, usługi komunikacyjne. Związek użytkuje budynki i lokale w następujących miejscowościach: Warszawie, Szczecinie, Przemyślu, Elblągu, Giżycku, Zielonej Górze, Trzebiechowie, Mokrem, Koszalinie, Legnicy, Insku, Słupsku, Gdańsku, Lęborku, Kołobrzegu, Gorzowie

Wielkopolskim, Sanoku, Górowie Iławeckim, Wrocławiu, Miastku, Kruklankach, Łodzi, Olsztynie, Braniewie. W roku 2019 r. Związek zatrudniał siedem osób na etatach, w tym trzy na stanowiskach współfinansowanych z dotacji MSWiA w ramach projektu „Działalność bieżąca Związku w 2019 r.” – Warszawa, Przemyśl, Koszalin. Dotacja objęła także funkcjonowanie następujących lokali: siedziba Związku w Warszawie, Elblągu, Gdańsku, Giżycku, Gorzowie Wielkopolskim, Legnicy, Przemyślu, Sanoku, Szczecinie, Zielonej Górze, Górowie Iławeckim, Trzebiatowie, Kruklankach.

III DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO, EDUKACJI I WYCHOWANIA

Celem projektów był rozwój tożsamości kulturalnej Ukraińców w Polsce poprzez organizację atrakcyjnych prezentacji kulturalnych, promowanie i wspieranie aktywności artystycznej w regionach i miastach zamieszkiwanych przez zwarte grupy mniejszości, prezentację kultury ukraińskiej, a tym samym budowanie pozytywnego wizerunku mniejszości i ukazywanie wielokulturowości poszczególnych regionów Polski. Propagowano amatorski ruch artystyczny – zespołów mniejszości ukraińskiej poprzez umożliwienie zaprezentowania się na scenie, kontakt z publicznością oraz innymi wykonawcami z Polski i Ukrainy. Celem zadania było również rozwijanie polsko-ukraińskiego dialogu kulturalnego na szczeblu regionów zamieszkałych przez mniejszość ukraińską.

Efektom powyższych działań było ukazanie różnorodnych form pielęgnowania kultury ukraińskiej wśród lokalnych społeczności (w tym środowisk młodzieży, dzieci, osób średniego pokolenia), nawiązanie współpracy przez środowiska mniejszości ukraińskiej z różnymi podmiotami życia kulturalnego, rozwijanie dialogu międzykulturowego pomiędzy lokalnymi społecznościami. Efektem dalekosiężnym było podniesienie poziomu oraz liczby realizowanych przedsięwzięć kulturalnych promujących kulturę ukraińską w regionach.

1. Spotkania na Pograniczu

Celem projektu było zachowanie i przekazania następnym pokoleniom przedstawicieli społeczności ukraińskiej regionu Podkarpacia języka, kultury, świadomości narodowej oraz kulturowej mniejszości ukraińskiej. Zrealizowano w Przemyślu, Mokrem i Kalnikowie wydarzenia służącej poznaniu kultury regionu, w tym *stricto* lokalnych tradycji. W ramach zadania odbyły się: „Spotkania na Pograniczu” w Przemyślu (6 VII), „Święto Kultury nad Oslawą” (10–11 VIII), „Kalina Zaprasza” (7 IX) w Kalnikowie, „Akademia Kultury na Pograniczu” (5–6 IX).

Spotkania na Pograniczu w Przemyślu

6 lipca 2019 r. (w wigilię święta świętego Jana według kalendarza juliańskiego) odbyło się wydarzenie kulturalne pod nazwą „Spotkania na Pograniczu”. Było to nawiązanie do realizowanej w przeszłości „Nocy na Iwana Kupala” i cieszącej się dużą popularnością (czego potwierdzeniem jest wysoka frekwencja wśród publiczności oraz to, że młodzież ukraińska przygotowała tradycyjny obrzęd kupalski, który zaprezentowała na scenie Narodnego Domu w Przemyślu w ponaddwugodzinym koncercie zespołów ludowych z Polski i Ukrainy. Wystąpili: Zespół Tańca Ludowego Arkan z Przemyśla, Zespół Tańca Ludowego „Kalina” z Kalnikowa, lirnik Hordij Staruch ze Lwowa, zespół śpiewu ludowego „Dobryj Czas” z Przemyśla, Zespół Tańca Ludowego Lwowskiego College’u Kultury i Sztuki „Dibrowa”, Ludowy Zespół Pieśni i Muzyki „Zaspiw” z Sokala, duet Nazarij Kuriatnyk i Chrystyna Brezicka (akordeon i bandura) z Sokala, Zespół Tańca Ludowego „Bużany” z Ilkowycz. Dodatkowo wystąpiła grupa wokalna śpiewu archaicznego z Przemyśla (osoby dorosłe) oraz absolwentki ZSO im. M. Szaszkiewicza z prezentacją obrzędu kupalskiego.

Po koncercie przedłużono spotkanie widzów poprzez zaproszenie do udziału w integracyjnym pikniku zorganizowanym na terenie należącym do parafii greckokatolickiej w Przemyślu. Piknik miał charakter integracyjny i edukacyjny (zorganizowano warsztaty rysunku dla dzieci, oraz aktywności ruchowe).

Dodatkowo wydarzeniu towarzyszyła wystawa prac lwowskiej wycinankarki Darii Aloszki. Artystka prowadziła również warsztaty wycinanki. Ponadto odbyły się warsztaty wyplatania wianków i

gry na lirze korbowej. Po części koncertowej odbył się piknik na terenie parafii greckokatolickiej przy ulicy Basztowej w Przemyślu, podczas którego odbywały się również warsztaty plastyczne i zajęcia integracyjne dla najmłodszych. Ważną częścią przedsięwzięcia (dodatkowym elementem) był piknik integracyjny zorganizowany na terenie należącym do parafii greckokatolickiej. Całość zadania była trafioną odpowiedzią na artykułowaną od dawna potrzebę organizacji spotkania integracyjnego przedstawicieli mniejszości ukraińskiej w okresie „Jana”.

XXVIII Święto Kultury nad Oslawą w Mokrem

10 i 11 sierpnia 2019 r. odbyło się XXVIII Święto Kultury Nad Oslawą. Przedsięwzięcie zorganizowane została przez Związek Ukraińców w Polsce Koło w Mokrem przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Baladhora” i Sołectwem wsi Mokre oraz przy pomocy finansowej Gminy Zagórz. Po raz kolejny zgromadziło miłośników ukraińskiej muzyki, pieśni i tańca. Dla lokalnej społeczności pochodzenia ukraińskiego przedsięwzięcie jest od lat bardzo ważnym elementem tożsamości kulturowej i narodowej. Oprócz walorów artystycznych, promocji amatorskiego ruchu artystycznego przedsięwzięcie stanowiło również okazję do rozbudzenia wśród uczestników-widzów i artystów poczucia dumy ze swojego pochodzenia oraz prezentację bogactwa kultury, którą mają możliwość kultywować. Dzięki przedsięwzięciu mieszkańcy mogli, jak co roku, gościć „u siebie” wielu artystów i zaproszonych gości, którzy posługiwali się wspólnym językiem – językiem ukraińskim, zarówno literackim językiem ukraińskim, jak i jego lokalnymi odmianami. Była to także znakomita okazja do zaprezentowania tradycji rodzinnych – miłości do muzyki, śpiewu, ludowych obrzędów. W trakcie „Święta Kultury nad Oslawą” można było usłyszeć wspólne śpiewanie oraz zaobserwować ogromne zainteresowanie ze strony widzów szczególnymi częściami programu, w który wplecione były elementy kultury pogranicza regionalnych grup Łemków, Bojków. Prezentowano również kulturę Ukraińców (z różnych regionów Ukrainy) oraz polską. Różnorodność prezentowanych tradycji, bogactwo sprawiają, że każdego roku widzowie licznie powracają do Mokrego. Zarówno wśród widzów, jak i wśród występujących znaleźli się przedstawiciele kilku pokoleń – od małych dzieci po osoby wiekowe. Dzięki ponadpokoleniowemu charakterowi realizowana była w praktyce podstawowa misja zadania – przekazywanie kultury oraz języka następnym pokoleniom. Realnym wskaźnikiem realizacji tego postulatu w praktyce jest m.in. stała działalność w Mokrem aż trzech ukraińskich zespołów folklorystycznych przedstawiających 3 grupy wiekowe. W pierwszy dzień przedsięwzięcia, w sali Domu Strażaka w Mokrem odbyła się Wieczornica „Za Naszom Stodołom”. Gospodarzami i inicjatorami były dwa lokalne amatorskie zespoły artystyczne – „Oslawiany” i „Śpiwanka”. W wieczornym programie udział wzięli także goście z Podlasia na czele z akordeonistą Piotrem Ostaszewskim i zespół z Ukrainy „Łehka Doriżka”. Po koncercie odbyła się integracyjna zabawa taneczna do której przygrywali muzycy biorący udział w Wieczornicy. Drugiego dnia odbyła się impreza plenerowa na scenie przy Domu Strażaka w Mokrem. W trakcie przedsięwzięcia wystąpiły zespoły: wokalny „Śpiwanka”, taneczny „Małyniaczok”, Pieśni i Tańca „Oslawiany” ze wsi Mokre, Zespół Tańca Ludowego „Sanok”, wokalny „Łehka Doriżka” z Ukrainy, wokально-instrumentalny zespół „Kyczara” ze Słowacji, taneczny „Kalina” z Kalnikowa, Podlaskie Trio z Bielska Podlaskiego. Była to także znakomita okazja do zaprezentowania tradycji rodzinnych – miłości do muzyki, śpiewu, ludowych obrzędów. W trakcie „Święta Kultury nad Oslawą” można było usłyszeć wspólne śpiewanie oraz zaobserwować ogromne zainteresowanie ze strony widzów szczególnymi częściami programu, w który wplecione były elementy kultury pogranicza regionalnych grup Łemków, Bojków. Prezentowano również kulturę Ukraińców (z różnych regionów Ukrainy) oraz polską. Dzięki ponadpokoleniowemu charakterowi realizowana była w praktyce podstawowa misja zadania – przekazywanie kultury oraz języka następnym pokoleniom. Realnym wskaźnikiem realizacji tego postulatu w praktyce jest m.in. stała działalność w Mokrem aż trzech ukraińskich zespołów folklorystycznych przedstawiających 3 grupy wiekowe.

Wydarzeniu towarzyszyły: degustacja lokalnych potraw, kiermasz wyrobów ludowych (m.in. wyszywanek, naczyń z ornamentami), wystawa prac lokalnych twórców.

Wydarzeniu towarzyszyły: degustacja lokalnych potraw, kiermasz wyrobów ludowych (m.in. wyszywanek, naczyń z ornamentami), wystawa prac lokalnych twórców.

Kalina Zaprasza w Kalnikowie (7 IX 2019)

i Akademia Kultury na Pograniczu w Kalnikowie (5–6 IX)

Nowatorskie przedsięwzięcie, którego gospodarzem było Koło ZUWP w Kalnikowie i działający tam od 2015 r. lat dziecięco-młodzieżowy zespół ukraińskiego tańca ludowego „Kalina”, nawiązujący swoją nazwą do nazwy wsi Kalników. Przedsięwzięcia bazowało na połączeniu potencjału artystyczno-organizacyjnego mieszkańców Kalnikowa i doświadczeniu Oddziału Przemyskiego ZUWP.

a) Kalina Zaprasza w Kalnikowe

7 września we wsi Kalników, gmina Stubno odbył się koncert, podczas którego wystąpiły zespoły: Pieśni i Tańca „Osławiany”, Tańca Ludowego „Kalina”, Śpiewu archaicznego „Dobryj Czas”, wokalisty „Wysznia” z Kalnikowa, lutnista Antoni Pilch z Przemyśla, bandurzysta Taras Sylenko z Kijowa. Ponadto zorganizowano wystawę prac lokalnych twórców, wystawę wyszywanych ręczników oraz degustację wypieków miejscowych gospodyń. Do jednego z tańców zaproszono publiczność. Koncert trwał ponad 3 godziny. Wydarzenie wzbudziło duże zainteresowanie wśród mieszkańców ww. miejscowości, widzami byli również mieszkańcy Chotyńca, wsi Gaje, Leszno oraz Rzeszowa i Przemyśla. Koncertowi towarzyszyły: wystawa prac lokalnych twórców (zamki, wyszywanki), wystawa wyszywanych ręczników, degustacja lokalnych wypieków. Gościem wydarzenia był m.in. poseł na Sejm RP Marek Rząsa.

b) Akademia Kultury na Pograniczu

5–6 września w świetlicy Gminnego Ośrodka Kultury w Kalnikowie (fila GOK-u w Stubnie) zostały zorganizowane trzy rodzaje warsztatów:

- śpiewu ludowego (prowadzenie Tatiana Nakonieczna),
- gry na tradycyjnej bandurze (prowadzenie Taras Sylenko),
- tańców ludowych (prowadzenie Joanna Horków).

W rezultacie dużej frekwencji na warsztatach udało się zrealizować nieplanowane wcześniej punkty programu: prezentacja tańca „Kartoszka” do którego zaproszono publiczność oraz korowody ze śpiewem „Kołesa” z zaangażowaniem młodzieży zainspirowanej do aktywnego uczestnictwa przez zespół śpiewu ludowego „Dobryj czas” z Przemyśla.

2. Projekt „Dziecięce festiwale i konkursy”

44. Festiwal Ukraińskich Zespołów Dziecięcych w Koszalinie

Odbył się 8–9 czerwca w Bałtyckim Teatrze Dramatycznym. W przedsięwzięciu uczestniczyły zespoły dziecięce i soliści z Bielska Podlaskiego, Olsztyna, Dobrego Miasta, Szczecina, Gdańska, Łęborka, Bytowa, Słupska, Kandyt, Trzebiatowa, Kołobrzegu, Koszalina, Stargardu Szczecińskiego oraz dwa zespoły z Przemyśla, z Kalnikowa, Giżycka, a także dzieci z Dubna (Ukraina).

Program obejmował:

Dzień pierwszy:

- wernisaż wystawy nagrodzonych prac XVII Ogólnopolskiego Dziecięcego Konkursu Plastycznego „Ridni zemli didusiw mojimy oczyma” („Ziemie ojczyste dziadków moimi oczyma”);
- koncert z udziałem zespołów dziecięcych (17 zespołów oraz 7 solistów); czas trwania 3,5 godz.;
- popołudnie integracyjne z atrakcjami (gry i zabawy) dla uczestników-wykonawców (stajnia „Zagroda”, godz. 16–20);
- spotkanie kierowników zespołów artystycznych uczestniczących w festiwalu z Komisją Programową Festiwalu.

Dzień drugi:

- koncert galowy; czas trwania 3 godz.;

– ogłoszenie wyników XVII Ogólnopolskiego Dziecięcego Konkursu Plastycznego „Ridni zemli didusiw mojimy oczyma” i wręczenie nagród dla obecnych na festiwalu laureatów oraz uroczyste przekazanie statuetek pamiątkowych dla zespołów-uczestników festiwalu. Uczestnicy festiwalu oraz laureaci konkursu otrzymali pamiątkowe upominki i dyplomy, zaś laureatom konkursu plastycznego, nieobecnym na festiwalu nagrody zostały wysłane pocztą.

Podczas festiwalu w Koszalinie wystąpiło 17 zespołów oraz 7 solistów z kilkunastu ośrodków nauczania języka ukraińskiego, m.in. z Bielska Podlaskiego („Ranok”), Olsztyna („Suzirjaczko”), Dobrego Miasta, Szczecina, Gdańska, Łęborka, Bytowa, Słupska, Kandyt, Trzebiatowa, Kołobrzegu, Koszalina, Stargardu Szczecińskiego oraz dwa zespoły z Zespołu Szkół Ukraińskich im. M. Szaszkiewicza w Przemyślu (60 wykonawców), z Kalnikowa z woj. podkarpackiego (20 wykonawców) oraz dzieci z Giżycka i Dubna z Ukrainy (40 wykonawców). Występowali również soliści. Wykonawcy zaprezentowali m.in.: ukraińskie tańce, śpiew, bajki, muzykę instrumentalną, scenki humorystyczne, kompozycje teatralno-muzyczne.

53. Dziecięcy Festiwal Kultury Ukraińskiej w Elblągu

Odbył się 18–19 maja w Teatrze A. Sewruka. W przedsięwzięciu brały udział dzieci pochodzenia ukraińskiego – uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów – uczące się języka ukraińskiego w Międzyszkolnych Zespołach Nauczania Języka Ukraińskiego (MZNJU) z terenu województw Polski północnej oraz szkół z ukraińskim językiem nauczania. 25 zespołów dziecięcych oraz indywidualni artyści przygotowali autorskie programy artystyczne, które były prezentowane podczas dwóch dni festiwalowych.

Program obejmował:

I dzień:

– przegląd zespołów dziecięcych – prezentacja zespołów artystycznych oraz wykonawców indywidualnych (4 godz.);

– koncert „Barwy Ukrainy” – prezentacja zespołów dziecięcych z Ukrainy (1,5 godz.).

Ponadto została zaprezentowana multimedialna prezentacja przygotowana przez pracowników Lwowskiej Biblioteki Dziecięcej na temat współczesnych wydawnictw literatury w języku ukraińskim dla dzieci i młodzieży.

II dzień:

– koncert galowy z udziałem najlepszych, wyselekcjonowanych zespołów przeglądu. Uczestnicy zaprezentowali swój program w różnych kategoriach artystycznych: deklamacja, śpiew wokalny, gra na instrumentach, zespoły muzyczne, taneczne, kabaret (4 godz.).

Każdy uczestnik festiwalu otrzymał dyplom uczestnictwa. Ponadto każdy uczeń kończący gimnazjum otrzymał upominek (książkę). Upominki otrzymały również zaproszone zespoły oraz zespoły, które zaprezentowały najlepszy program artystyczny.

W przedsięwzięciu wzięły udział zespoły dziecięce z 25 miejscowości, m.in.: „Switanok” z Łęborka, dzieci ze szkół i punktów nauczania języka ukraińskiego w: Bartoszcach, Baniach Mazurskich, Węgorzewie, Wojciechach, Giżycku, Wydminach, Budrach, Więckach, zespół „Lubystok” z Borzytuchovia, kabaret „Horpyńka” z Elbląga, „Lelkowskie Weseluski” z Lelkowa, zespół „Kołosoczok” z Dobrego Miasta, zespół z Białego Boru, zespół „Czornobrywka” z Pieniężna, chór „Lisowa Pisnya” i zespół „Wodohraj” z Bartoszc, „Suzirjaczko” z Olsztyna, „Łemkiwskyj perstenyk” z Gładyszowa, trio bandurzystek „Makiw cwiť” ze Lwowa, „Nadija” z Dubna, (Ukraina).

XVI Przegląd Ukraińskiej Poezji Śpiewanej oraz Piosenki Autorskiej i Współczesnej – Olsztyn

Odbył się w Olsztynie (budynku CeIK) 7 grudnia. Edycja zadania w 2019 r. była poświęcona twórczości Wołodymyra Iwasiuka (poety, kompozytora oraz twórcy ukraińskiej piosenki estradowej). W Ukrainie 2019 r. został ogłoszony rokiem W. Iwasiuka. Obchodzono 70. rocznicę urodzin i 40. śmierci tego ukraińskiego twórcy, który był autorem ponad 100 piosenek i 50 utworów instrumentalnych. Przeglądowi towarzyszyła wystawa poświęcona życiu i twórczości artysty. Zadanie polegało na występach w dwóch kategoriach: zespoły oraz soliści. W przedsięwzięciu wzięli udział ucz-

niowie zainteresowani ukraińską poezją oraz piosenką (głównie z Międzyszkolnych Zespołów Nauczania Języka Ukraińskiego z Warmii i Mazur oraz z Trójmiasta). W trakcie konkursu oceniano: znajomość i dobór tekstu, poprawność językową, interpretację utworu, pomysłowość. Każdy uczestnik otrzymał dyplom i upominek pamiątkowy. Podczas finału przeglądu odbył się uroczysty koncert z udziałem uczestników. W święcie ukraińskiej piosenki uczestniczyło prawie 31 podmiotów artystycznych. Wystąpili wykonawcy – soliści, duety, kwartety złożone z dzieci i młodzieży uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich z Gdańska, Olsztyna, Ostródy, Górowa Iławeckiego, Bartoszyca, Lidzbarka Warmińskiego, Dobrego Miasta, Kandyt, Giżycka, Toprzn, Pozezdrza, Węgorzewa, Wiencek, Sobiechów, Dobrego Miasta oraz zespoły: „Zerniatko” z Pozezdrza, „Mali Spiwaki” z Bartoszyca, „Wesełoczka” z Kandyt, „Melodyka” z Gdańska, „Zirońki” z Bartoszyca, zespół dziewczęcy z Sobiechów, „Lisowa Pisnya” z Bartoszyca, „Suzirjaczko” z Olsztyna. Uczestnicy byli podzieleni na trzy grupy wiekowe oraz kategorie (zespoły muzyczne, wykonawcy indywidualni i małe grupy).

Przegląd „Święto Twórczości Dziecięcej” – Giżycko (11–13 V)

W przedsięwzięciu wzięli udział uczniowie z Międzyszkolnych Zespołów Nauczania Języka Ukraińskiego z następujących miejscowości: Banie Mazurskie, Budry, Gawliki, Giżycko, Kruklanki, Pozezdrze, Sobiechy, a także zespół taneczny „Ukrajnoczka” z Dubna i instrumentalny „Weseli Muzyczeńki” z Klewani (Ukraina).

W tygodniu poprzedzającym festiwal zorganizowano warsztaty taneczne (4 dni) dla dzieci z Oddziału Mazurskiego ZUWP, przygotowujące do zaprezentowania kompozycji choreograficznych podczas koncertu niedzielного. Warsztaty poprowadziły instruktorki z Giżycka i Dubna.

Program zadania obejmował:

- warsztaty artystyczne (taneczne) dla dzieci prowadzone przez instruktorów z Ukrainy. W warsztatach wzięło udział 30 dzieci.

- warsztaty rękodzieła (1 dzień, 5 godz., 11 V). Warsztaty prowadzili instruktorzy z Giżycka. W warsztatach wzięło udział ok. 50 dzieci.

Warsztaty odbywały się w siedzibie ZUWP. Prace wykonane podczas warsztatów zostały zaprezentowane w miejscu koncertu.

- koncert galowy (w sali konferencyjnej „Biłas i synowie”) z udziałem dzieci z punktów nauczania języka ukraińskiego, a także gości – dziecięcych zespołów tanecznych z Ukrainy i polskiego zespołu dziecięcego.

Spośród uczestników Przeglądu „Święto Twórczości Dziecięcej” w Giżycku wybrano grupę uczniów do reprezentowania regionu na 53. Dziecięcym Festiwalu Kultury Ukraińskiej w Elblągu 18–19 maja oraz 44. Festiwalu Ukraińskich Zespołów Dziecięcych w Koszalinie 8–9 czerwca;

Po koncercie 12 maja w Giżycku zorganizowano również spotkanie integracyjne dla uczestników festiwalu (gry, zabawy, konkursy, ognisko) prowadzone przez animatorów z Centrum Aktywnego Wypoczynku „GWAREK” w Pięknej Górze w okolicach Giżycka;

Wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody rzeczowe i upominki.

13 maja w SP nr 7 (przy której działa MPNJU) odbył się dodatkowy koncert w wykonaniu zespołów dziecięcych z Ukrainy biorących udział w Święcie.

W przedsięwzięciu wzięły udział zespoły z punktów nauczania języka ukraińskiego z Giżycka, Wydmín, Węgorzewa, Dobrego Miasta, Budry, Sobiechów, Kruklanek, „Suzirjaczko” z Olsztyna oraz zespoły z Ukrainy: „Ukrajnoczka” z Dubna i „Weseli Muzyczeńki” z Klewani, oraz solistka Ola Hladunenko.

3. Projekt „JarmaRock FEST”

Zadanie polegało na organizacji 43. JarmaRock FEST w Gdańsku. Celem projektu było zachowanie tożsamości kulturowej mniejszości ukraińskiej, zwłaszcza młodzieży; promocja kultury ukraińskiej w Polsce, wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego mniejszości ukraińskiej, wzmocnienie kadr (organizatorów przedsięwzięć kulturalnych, wolontariuszy), budowanie przyjaznych relacji polsko-

ukraińskich wśród młodych ludzi oraz promocja dorobku kulturalnego mniejszości ukraińskiej wśród studentów z Ukrainy (studiujących w Polsce).

Zadanie było adresowane przede wszystkim do młodzieży wywodzącej się z mniejszości ukraińskiej w Polsce, do osób w średnim wieku oraz starszych. Wynika to z wieloletniej tradycji przedsięwzięcia, które ma za zadania łączyć i integrować różne pokolenia Ukraińców. W tym celu program jest zróżnicowany, poszczególne części były dostosowane do preferencji i gustów poszczególnych uczestników.

W ramach 43. JarmaRock FEST, 15–16 listopada 2019 r. w Klubie B90 odbyły się:

- piątek 15 listopada – koncert X „MOŁODA MUZA”, udział wzięły m.in.:

Proekt Nekulturno-Rozważalnyj (Wrocław), Lesja (Goleniów), Anima „Drugi element” (Słupsk), Troye Zillia (Lwów), HarazD (Gdańsk–Górowo Iławeckie)

- sobota 16 listopada – KONCERT GŁÓWNY udział wzięły m.in.:

Teatr „Navpaky” i „Anima”, zespół „Dakh Daughters” (Kijów), zespół „Hoyraky” (Bielsk Podlaski), zespół „Chumatskyi Shlyah” (Chmielnicki, Ukraina), zespół „Krambabula” (Poznań), DJ Danny V.

Wydarzenia towarzyszące:

ArtBox – twórcza przestrzeń, w której artystki różnych dziedzin sztuki zaprezentowały swoją pracę na żywo (w czasie trwania koncertów)

Darija Aloszkina – monumentalne wycinanki

Emilia Pyrz – suknia

Artystyczny make-up

IV Forum FEST sobota, 16 listopada 2019, godz. 14:00 Europejskie Centrum Solidarności.

1. **Spotkanie autorskie z Ireną Karpą** – ukraińską pisarką, feministką, liderką popularnego zespołu rockowego „Qarpa”, autorką książki „Dobre nowiny znad Morza Aralskiego”. Prowadzenie: Khrystyna Zanyk – redaktorka naczelna ukraińskiego tygodnika „Nasze Słowo”.

2. **Panel dyskusyjny:** kYKPtura.pl: Odbiorcy ukraińskiej kultury w Polsce. Rozmówczynie: Olga Chrebor – prezeska Fundacji Kalejdoskop Kultur (Wrocław, kierowniczka Centrum Kulturalno-Bibliotecznego FAMA, Pełnomocnik Prezydenta Wrocławia ds. mieszkańców pochodzenia ukraińskiego); Natalia Kertyczak – koordynatorka projektów w Fundacji Edukacja dla Demokracji, członkini Rady Głównej Związku Ukraińców w Polsce (Warszawa); Jana Stępniewicz – dziennikarka Redakcji Ukraińskiej Polskiego Radia dla Zagranicy oraz prowadząca magazyn telewizyjny w języku ukraińskim „Telenowyny” (TVP3) adresowany do Ukraińców mieszkających w Polsce (Warszawa). Prowadzenie: Katarzyna Komar-Macyńska – redaktorka tygodnika „Nasze Słowo”, animatorka kultury w „Dom Ukraiński” (Przemyśl).

4. Projekt „Działalność Ośrodków Kultury Ukraińskiej”

Ośrodki Kultury Ukraińskiej stanowiły bazę całorocznej działalności Ukraińców w Polsce, były miejscem organizacji ważnych dla lokalnej i regionalnej społeczności ukraińskiej przedsięwzięć. Realizacja zadania polegała na inicjowaniu i realizacji różnych form całorocznej działalności edukacyjnej, kulturalno-oświatowej, popularyzatorskiej i popularnonaukowej (m.in. organizowanie spotkań rocznicowych i integracyjnych, obozów i kolonii, imprez artystyczno-edukacyjno-sportowych dla dzieci, młodzieży i studentów, w tym wyjazdów do Ukrainy, wymiany dzieci i młodzieży z Ukrainą, przeglądów twórczości artystycznej, przedsięwzięć o zasięgu lokalnym oraz regionalnym, koncertów i spotkań integracyjnych z okazji świąt narodowych i religijnych, spotkań tematycznych i okolicznościowych, seminariów, prezentacji filmów, książek i czasopism).

Zadania Ośrodków realizowane były w sferze edukacji, ochrony dziedzictwa kulturowego mniejszości ukraińskiej, promowania i upowszechniania tradycyjnej i współczesnej kultury ukraińskiej, dialogu międzykulturowego oraz wiedzy na temat ważnych historycznych i współczesnych aspek-

tów funkcjonowania mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce (w szczególności mniejszości ukraińskiej).

Zadanie było realizowane poprzez:

1) Prowadzenie różnych form amatorskiej i profesjonalnej działalności artystycznej zespołów działających przy Związku oraz solistów poprzez organizację koncertów, prób i warsztatów artystycznych, pomoc instruktorsko-metodyczną i lokalową zespołom artystycznym, grupom twórczym, a także artystom indywidualnym.

OKU są miejscem stałych prób amatorskich zespołów artystycznych mniejszości ukraińskiej.

W 2019 r. próby oraz warsztaty dla członków zespołów odbywały się m.in. w:

- a. OKU w Gdańsku – odbywały się próby teatru „Nawpaky”, zespołu „Harazd”, dziecięcego „Melodyka”, trio „Wodohraj”, nowopowstałego (na początku 2019) chóru młodzieżowego „Wyrii”;
- b. OKU w Mokrem – odbywały się próby i warsztaty oraz zespołu „Śpiwanka”;
- c. OKU Giżycko – odbywały się próby i warsztaty dla członków dziecięcego zespołu tanecznego „Nadija”;
- d. OKU w Elblągu – odbywały się próby kabaretu „Horpyńka” i „Mała Horpyńka”;

2) Inicjowanie współpracy z innymi podmiotami promującymi dorobek mniejszości ukraińskiej oraz organizacja i współorganizacja ważnych dla społeczności regionalnej, lokalnej przedsięwzięć kulturalnych promujących kulturę ukraińską (o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym) związanych z kulturą ukraińską. W 2019 r. zorganizowano samodzielnie przez OKU lub we współpracy z innymi podmiotami następujące przedsięwzięcia:

- Przegląd kolęd, wertepów i szchedriwek – z udziałem dzieci z woj. warmińsko-mazurskiego w Węgorzewie (9 II);
- koncert „Stuk, Stuk, tam wciąż biją dzwony”, będący finałem projektu zainicjowanego w 2018 r. przez ukraińskich studentów z Polski oraz członków teatru „Navpaky” z Gdańska mającego na celu przybliżenie młodym Ukraińcom z Polski (za pomocą projektów wizualnych i muzyki) małych ojczyzn ich rodziców i dziadków; w koncercie wzięły udział zespoły: „Widymo”, „Kapela Drewutnia”, „Coolbaba”, „Nadija”, „Kyczera”, „The Dollars Brothers” (7 III – Mokre, 9 III – Przemyśl);
- „16. Spotkania z Kulturą Ukraińską” w Goleniowie (4, 6–7 IV);
- „Ukraińska Kultura” w Stargardzie Szczecińskim (cykl przedsięwzięć współorganizowanych przez Koło ZUwP, z udziałem ukraińskich artystów z Polski i Ukrainy); w 2019 r. odbyło się kilka przedsięwzięć (koncertów, wystaw, warsztatów, m.in. 7 IV i 16 VI);
- 47 Ogólnopolski Konkurs Pisanek im. M. Kowalskiego w Gorzowie Wielkopolskim (14 IV);
- X Międzynarodowy Festiwal Programów Radiowych i Telewizyjnych „Kalinowe Mosty”, Olsztyn (9–14 VI); kolejna edycja projektu ZUwP we współpracy z mediami z Ukrainy, realizowanego od kilkunastu lat przez OKU w Olsztynie; w 2019 r. w projekcie brało udział 40 dziennikarzy radiowych i telewizyjnych z Ukrainy. Jednym z ważniejszych aspektów zadania (oprócz zapoznania się ze specyfiką pracy polskich dziennikarzy z regionu Warmii i Mazur) było poznanie się z mniejszością ukraińską zamieszkującą województwo warmińsko-mazurskie. W programie znalazły się m.in.: wizyty w szkołach z ukraińskim językiem nauczania w Bartoszycach i Górowie Iławeckim, spotkania z liderami lokalnych społeczności ukraińskich, samorządowcami różnych szczebli samorządu. Efektem realizacji projektu jest m.in. powstanie szeregu materiałów dziennikarskich ukazujących aktywność mniejszości ukraińskiej w sferze oświaty i kultury (kilka audycji uzyskało już nagrody na festiwalach radiowych i telewizyjnych);
- „XIV Popołudnie z Kulturą Ukraińską” w Iławie; przedsięwzięcie organizowane przez Koło ZUwP w Iławie we współpracy z OKU w Olsztynie oraz z parafią greckokatolicką, a także instytucjami kultury miasta (16 VI);
- XIX „Bojkowska Watra” w Ustrzykach Dolnych; przedsięwzięcie zorganizowane przez Koło ZUwP w Ustrzykach Dolnych we współpracy z Oddziałem Sanockim ZUwP, OKU we wsi Mokre oraz organizacjami zrzeszającymi byłych mieszkańców Bieszczad przesiedlonych w 1951 r. do Ukrainy; w

przedsięwzięciu wzięło udział, oprócz uczestników z Polski, reprezentujących mniejszość ukraińską (w tym zespoły), ok. 200 gości z Ukrainy (14 VIII);

- XXIV „Inauguracja sezonu kulturalnego Ukraińców Warmii i Mazur” w Srokowie (17 VIII);
- V Festiwal Kultury Polsko-Ukraińskiej w Przecimnie (woj. zachodniopomorskie); przedsięwzięcie zorganizowało przez Koło ZUWP w Przecimnie przy wsparciu OKU w Koszalinie (17 VIII); projekt wspierany finansowo ze środków samorządu;
- „Barwy Kultury Ukraińskiej” w Baniach Mazurskich (IX edycja przedsięwzięcia odbyła się 18 VIII);
- XXII Dni Kultury Ukraińskiej w Szczecinie (23–25 VIII);
- XIV „Spotkania Kultur” w Koszalinie organizowane przez OKU w Koszalinie we współpracy ze środowiskami innych mniejszości narodowych i etnicznych (24 VIII);
- „Święto Urodzaju” w Pieniężnie (25 VIII);
- „XX Festyn Ludowy” w Asunach (31 VIII–1 IX); cykliczne przedsięwzięcie organizowane we współpracy Koła ZUWP w Asunach i OKU w Olsztynie;
- „XVII Paślęcka Uczta Kultur Wschodu (7 IX);
- XIV Ukraińskie Klimaty w Legnicy (8 i 22 IX); przedsięwzięcie jest realizowane przez OKU w Legnicy we współpracy z instytucjami kultury miasta;
- XIII Festiwal Ukraińskiej Piosenki Popularnej „Jak ja sobie zaśpiewam” w Morągu (22 IX);
- XII Dni Teatru Ukraińskiego w Olsztynie (12 i 13 X);
- 5 Dni Muzyki Ukraińskiej w Warszawie; głównym organizatorem jest Fundacja „Pro Musica Viva”, promująca w Polsce klasyczną i współczesną muzykę ukraińską; od kilku lat projekt jest realizowany we współpracy z OKU w Warszawie; projekt wsparty finansowo przez Samorząd Warszawy (18, 21, 23 X);
- XVI Dni Mniejszości Narodowych „Biografie Gdańskie” w Gdańsku; przedsięwzięcie organizowane przez miasto Gdańsk we współpracy i przy ogromnym zaangażowaniu m.in. OKU w Gdańsku oraz organizacji mniejszości narodowych mieszkających w Trójmieście (18–19 X);
- IV Tydzień Ukraiński w Gdańsku – prezentacja współczesnego ukraińskiego teatru, muzyki i sztuki ukraińskiej; projekt organizowany przez Konsulat Ukrainy w Gdańsku w ścisłej współpracy z OKU w Gdańsku (7–16 XI);
- OKU w Zielonej Górze współorganizował, w ramach projektu „Czarodziejskie ręce – warsztaty rękodzielnicze mniejszości narodowych Euroregionu Sprewa–Nysa–Bóbr” koncert muzyki ukraińskiej i serbołużycy, w którym udział wzięły m.in. zespół taneczny „Arkan” oraz Kapela bandurzystów „Weseli Bandurky” z Przemyśla. W ramach przedsięwzięcia odbyła się również konferencja poświęcona m.in. zagadnieniom migracji ukraińskiej na Ziemi Lubuskiej (16 XI).
- XIX Międzynarodowe Koncerty Muzyki Cerkiewnej w Giżycku z udziałem chórów z Polski i Ukrainy (7–8 XII);

Część wymienionych przedsięwzięć miała charakter cykliczny – są organizowane od lat. Cieszą się dużym zainteresowaniem widzów i są przykładem udanej współpracy Związku z instytucjami kultury, samorządami (które w różnym stopniu udzielają im wsparcia finansowego bądź logistycznego) oraz międzynarodowej współpracy kulturalnej (np. niektóre imprezy są organizowane we współpracy z podmiotami zagranicznymi, przede wszystkim z partnerami z Ukrainy).

3) Promowanie współczesnej literatury w języku ukraińskim z Ukrainy oraz rodzimej twórczości literackiej poprzez organizację wieczorów literackich, konkursów recytatorskich i poezji śpiewanej, m.in.:

- OKU w Warszawie zorganizował w Warszawie spotkanie z Marią Matios, pisarką z Ukrainy poświęcone jej twórczości; okazją do tego była premiera książki „...i chyba nigdy nie jest inaczej” ww. autorki wydanej w Polsce (26 V);
- OKU w Gdańsku zorganizował spotkanie z pisarzem i działaczem ukraińskim Aleksandrem Maślejem; jednocześnie odbyła się prezentacja jego książki „Słońce we łzach wygnanych” (9 VI);
- OKU w Gdańsku zorganizował spotkanie z pisarzem Artemem Czapajem, autorem książki „The Ukraine”; prowadzenie prof. Marta Kowal (30 III);

- OKU w Szczecinie zorganizował XI edycję Konkursu Recytatorskiego „Poeci Ukrainy”; w przedsięwzięciu wzięli udział doświadczeni metodycy i wykładowcy literatury ukraińskiej; w konkursie uczestniczyło ponad 50 uczniów z punktów nauczania języka ukraińskiego ze Szczecina, Stargardu Szczecińskiego, Ińska (15 IV–10 V);
- OKU we Wrocławiu zorganizował kolejną edycję konkursu „Lubimo Ridnu Mowu”, którego uczestnikami były dzieci i młodzież ucząca się języka ukraińskiego z terenu Dolnego Śląska i Ziemi Lubuskiej (17 XI);
- OKU Przemyśl zorganizował prezentację książki „Wyhnani na stepy” i spotkanie z autorem publikacji dr. Romanem Kabaczijem; publikacja jest poświęcona wysiedleniom Ukraińców z terenów Polski do ZSRR w latach 1944–1946 oraz w 1951 r. (19 IX);
- „Wieczór twórczości poety Bohdana Ihora Antonycza”, ucznia liceum w Sanoku, uważanego za jednego z najwybitniejszych ukraińskich poetów XX w., Mokre (24 X);
- „Polsko-Ukraiński Palimpsest” w Przemyślu – spotkanie wokół twórczości literackiej Oksany Załużko i Olgi Tokarczuk, prowadzone przez Iżę Chruślińską i Edwina Bendyka (18 V).

4) Działania służące rozwojowi szkolnictwa w języku ukraińskim i edukacji pozaszkolnej, m.in. poprzez wspieranie nadzoru metodycznego, współpracę z placówkami dokształcającymi pedagogów, prowadzenie lekcji języka ukraińskiego w międzyszkolnych punktach nauczania języka ukraińskiego, organizowanie kursów doskonalenia języka, kursów podnoszenia kwalifikacji (np. ogólnopolskie i międzynarodowe konferencje dla nauczycieli, seminaria i szkolenia w ramach projektów realizowanych wspólnie z Ukraińskim Towarzystwem Nauczycielskim, Wojewódzkimi Ośrodkami Metodycznymi, Kuratoriami Oświaty oraz placówkami edukacyjnymi z Ukrainy).

Ośrodki stanowiły bazę lokalową, która umożliwiała prowadzenie lekcji języka ukraińskiego i warsztatów w ramach Międzyszkolnych Zespołów Nauczania oraz zajęć pozalekcyjnych (m.in. w Szczecinie, Koszalinie, Elblągu, Zielonej Górze, Łęborku). W ww. ośrodkach istniały wydzielone pomieszczenia do nauki (klasy), zaplecze dydaktyczne (mini biblioteki, sale telewizyjne i widowiskowe). W ramach wspierania punktów zorganizowano m.in.

- OKU w Warszawie i Koło ZUwP w Białym Borze współorganizowały uroczystości jubileuszu 60-lecia ukraińskiej szkoły podstawowej w Białym Borze; w ramach promocji szkoły przygotowane zostały specjalne strony tygodnika „Nasze Słowo”, poświęcone historii placówki i jej znaczeniu dla zachowania języka i tożsamości mniejszości;
- OKU w Mokrem zorganizowało „Święto Czerwonej Kałyny” – przedsięwzięcie edukacyjne, którego uczestnikami byli uczniowie uczący się języka ukraińskiego oraz nauczyciele-ukraińcy z terenu Podkarpacia i Małopolski (24 X);
- w 2019 r. metodyk nauczania języka ukraińskiego na Warmii i Mazurach Lubomira Tchórz we współpracy z OKU w Olsztynie i OKU w Warszawie zorganizowała wyjazd edukacyjny do Lwowa dla uczniów i nauczycieli z Warmii i Mazur (11–16 V);
- we współpracy z OKU Warszawa w Szkole Podstawowej im. Łesi Ukrainki w Bartoszycach w 2019 r. był realizowany projekt „Gościna literacka 2019”; był to innowacyjny projekt pedagogiczny realizowany w Bartoszycach; w jego ramach w szkole gościła 8-osobowa grupa specjalistów z dużym doświadczeniem pedagogicznym i wieloletnią praktyką w pracy z dziećmi; w grupie znalazły się: 3 nauczycielki-bibliotekarki, w tym ze Lwowskiej Obwodowej Biblioteki dla Dzieci oraz z Mikołajewskiej Obwodowej Biblioteki Dziecięcej i przewodniczka Lwowskiej Galerii Narodowej, współautorka programu edukacyjnego „Myszeniatkowa abetka” (*Alfabet Myszek*), a także dwie ukraińskie pisarki dziecięce; grupa przygotowała ciekawe lekcje języka ukraińskiego, historii i kultury Ukrainy, geografii Ukrainy oraz plastyki;
- spotkania z lwowskimi pisarkami Natalią Maletycz i Lubą Widutą były niezwykle interesujące, o czym świadczyła aktywność dzieci podczas zajęć; oprócz zajęć teoretycznych (prezentacji) dla starszych uczniów przygotowano warsztaty; „Gościna literacka 2019” miała na celu upowszechnianie i promowanie czytelnictwa ukraińskiego wśród dzieci i młodzieży, kształtowanie kompetencji kluczowych związanych z czytaniem i porozumiewaniem się w języku ukraińskim, a także kompetencji

w zakresie świadomości i ukraińskiej ekspresji kulturalnej; w przedsięwzięciu, oprócz uczniów i nauczycieli z Bartoszyca, po raz pierwszy uczestniczyli uczniowie z międzyszkolnych zespołów nauczania języka ukraińskiego z Lidzbarka Warmińskiego, Dobrego Miasta oraz ukraińscy trzecioklasiści z Górowa Iławeckiego.

5) Organizacja w różnych formach całorocznych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć edukacyjnych z elementami nauki języka, etnografii, folkloru, geografii, historii Ukrainy oraz literatury, w tym wycieczek i letnich obozów ukrajinoznawczych w Ukrainie, zajęć integracyjnych oraz warsztatów).

W 2019 r. zorganizowano m.in.:

- stałe cotygodniowe zajęcia w ramach skautingu „Płast” są prowadzone w Lublinie, Wrocławiu, Warszawie; z innymi członkami organizacji wychowawcy prowadzą zajęcia dystancyjnie, zdawanie na stopnie oraz egzaminy z wiedzy z dziedziny ukrajinoznawstwa i historii Ukrainy mają miejsce podczas letnich obozów skautowych;
- OKU w Gdańsku zorganizował koncert kolęd i „Wertep” (Jasełka) w wykonaniu uczniów z Międzyszkolnego Punktu Nauczania Języka i Kultury Ukraińskiej (27 I);
- OKU w Giżycku we współpracy z Kołem ZUWP w Węgorzewie zorganizował „Przegląd kolęd, wertepów i szchedriwek” – z udziałem dzieci uczących się języka ukraińskiego z woj. warmińsko-mazurskiego; Węgorzewo (10 II);
- OKU w Mokrem zorganizował „Zymowi Wizerunki” – przedsięwzięcie integracyjne dla dzieci uczących się języka ukraińskiego z terenu powiatów sanockiego i bieszczadzkiego (23 II);
- OKU w Szczecinie zorganizował warsztaty „Ukraina–Polska: zwyczaje, tradycje, obrzędowość”; w ramach odbywających się raz w miesiącu zajęć cyklicznych; warsztaty prowadziły: Anastazja Ficak oraz Mariya Yanko; A. Ficak prowadziła warsztaty nauki śpiewu „wesnianek” (z wykorzystaniem techniki białego śpiewu) – 2 warsztaty – 15 VI, natomiast M. Yanko prowadziła warsztaty nauki malowania pisanek – 5 IV; liczba uczestników – 40 osób/warsztat;
- w OKU w Mokrem zorganizowano warsztaty dla dzieci i młodzieży „Kuchnia łączy Pokolenia”, których tematem były zwyczaje regionalne związane z przygotowywaniem tradycyjnych dla obszaru pogranicza łemkowsko-bojkowskiego dań; uczestnicy poznawali stare recepty, brali udział w prezentacjach na temat tradycyjnej kuchni ukraińskiej oraz beskidzkiej i bieszczadzkiej; oprócz zajęć praktycznych (przygotowywania potraw) w programie znalazły się prezentacje multimedialne, krótkie wykłady (początek – 9 X);
- OKU w Gdańsku zorganizowało cykl zajęć „Ukraińskie klimaty”; w ramach projektu odbyły się zajęcia z języka ukraińskiego dla osób dorosłych (głównie rodziców dzieci uczęszczających na naukę języka ukraińskiego, niemających dotychczas możliwości uczenia się literackiej wersji języka ojczystego), prowadzonych przez prof. M. Kowal, pokazy filmów, spotkania autorskie, imprezy dla dzieci i wycieczki (dotacja Miasto Gdańsk);
- OKU w Mokrem zorganizował w Komańczy warsztaty wyszywania tradycyjnych regionalnych ukraińskich wzorów; projekt realizowany we współpracy z Ośrodkiem w Sękowej oraz zespołem „Widymo” z Sanoka (19 X);
- OKU w Giżycku zorganizował wycieczkę do Ukrainy – dla dzieci, młodzieży i ich rodziców; w ramach wyjazdu miał miejsce występ zespołu tanecznego „Nadija” z Giżycka podczas przedsięwzięcia „Nocy na Iwana Kupała” w Dubnie (Ukraina); w programie wyjazdu znalazły się również: wycieczka krajoznawcza po Dubnie, wizyty w muzeach Lwowa, spektakl w teatrze (1–10 VII);
- OKU w Przemyślu współorganizował Festiwal Piosenki Szkolnej im. J. Popowskiej (wybitnej pedagoga, długoletniej przemyskiej nauczycielki języka ukraińskiego, aktywistki społecznej); uczestnikami były dzieci uczące się języka ukraińskiego z terenu Przemyśla i okolic (12 I);
- OKU w Przemyślu zorganizował warsztaty śpiewu ludowego, ukraińskich tańców ludowych i gry na bandurze dla dzieci i młodzieży we wsi Kalników (5–6 IX), a także całoroczne (z przerwą wakacyjną) warsztaty śpiewu ludowego dla młodzieży i dorosłych w Narodnym Domu w Przemyślu;

- OKU w Gdańsku zorganizował w Gdańsku „Śpiewam i gram. Magia teatru” – zajęcia i warsztaty wokalne oraz teatralne dla dzieci, a także grupy członków teatru „Navpaky”; projekt wsparty przez Miasto Gdańsk;
- OKU w Giżycku zorganizował warsztaty taneczne ukraińskich tańców ludowych dla dzieci i młodzieży (do 16 lat) z terenu Oddziału Mazurskiego (27 I–1 II);
- OKU w Gdańsku zorganizował Festyn Integracyjny z okazji Dnia Dziecka dla dzieci i uczniów z Międzyszkolnego Punktu Nauczania Języka i Kultury Ukraińskiej działającego przy Szkole Podstawowej nr 57 w Gdańsku;
- OKU w Gdańsku współorganizował z Nadbałtyckim Centrum Kultury, w ramach Festiwalu „Okno na Świat” w Gdańsku, warsztaty ludowego śpiewu ukraińskiego z piosenkarką z Ukrainy Lesją Szulc oraz prezentację haftu ukraińskiego i kuchni ukraińskiej (25 VII);
- OKU w Przemyśle kontynuował w pomieszczeniach Narodnego Domu warsztaty pisania ikon; zajęcia były prowadzone w ciągu całego roku;
- OKU w Gdańsku współorganizował warsztaty petrykowskiego malarstwa dekoracyjnego oraz wernisaż wystawy „Serce w kwiaty” malarki ukraińskiej Marty Zwarycz w ramach projektu „Wielokulturowe Pomorze”; współpraca – Nadbałtyckie Centrum Kultury (23 XI);
- OKU w Giżycku zorganizował, w tygodniu poprzedzającym (7–11 V) „Święto Twórczości Dzieci” w Giżycku, dla uczestników przeglądu warsztaty tematyczne, zajęcia integracyjne oraz dodatkowy koncert w Szkole Podstawowej nr 7 z udziałem zespołów z Ukrainy, uczestników Przeglądu „Święto Twórczości Dzieci”.

W ramach zadania realizowane były również zajęcia pozaszkolne w ramach skautingu – różne formy edukacji całorocznej prowadzone były przez Ukraińską Organizację Skautową w Polsce „Płast”, w tym: zajęcia, kursy podnoszenia kwalifikacji wychowawców i instruktorów organizacji „Płast”; „Akcje Płastowe” – przedsięwzięcia odbywające się w ciągu roku szkolnego, mające na celu zintegrowanie młodego pokolenia przedstawicieli mniejszości ukraińskiej w Polsce oraz zapoznanie i poszerzanie wiedzy z kultury, folkloru, języka oraz historii. W 2019 r. w ramach działalności organizacji skautów ukraińskich „Płast” przeprowadzono:

- Święto Wiosny, Kaliszki k. Warszawy (3–5 V);
- ogólnopolską akcję „Płomień Braterstwa” (14 VIII);
- „Płastowy Rajd” – po terenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego (12–13 X);
- podsumowanie akcji „Płomień Braterstwa” w Warszawie z udziałem uczestników z „Płastu” z Polski i Ukrainy (miast, w których akcja była realizowana), harcerzy z ZHP i ZHR, zaproszonych gości. W ramach podsumowania ustalono schemat przygotowania akcji w 2020 r., zaprezentowano analizę dotyczącą obecności akcji w polskich i ukraińskich mediach, nagrodzono najbardziej aktywnych uczestników akcji i osoby wspierające. Wśród gości był m.in. ambasador Ukrainy w RP A. Deszczyca, harcerka-seniorka, członkini Szarych Szeregów, uczestniczka Powstania Warszawskiego. OKU w Warszawie brał czynny udział, wpierał akcje zarówno na etapie przygotowania, jak i realizacji;
- Betlejemskie Świećielko Pokoju – przekazanie symbolicznego światła (ognia) dla 10 lokalnych społeczności ukraińskich w Polsce;
- udział trzech delegatek z Polski (wychowawczyń organizacji Płast-Polska) w Konferencji Ukraińskich Płastowych Organizacji w Monachium (31 X–3 XI).

W ramach zadania były realizowane również kursy podnoszenia kwalifikacji animatorów regionalnych i ogólnopolskich projektów kulturalnych i edukacyjnych, działalność amatorskich dziecięcych zespołów artystycznych, organizacja turniejów sportowych dla dzieci i młodzieży.

W 2019 r. w ramach działalności organizacji skautów ukraińskich „Płast” przeprowadzono szkolenia dla instruktorów i wychowawców:

- 2 marca, 26 października, Warszawa, zjazd instruktorów i wychowawców oraz członków organizacji Płast-Polska, w celu opracowania nowego statutu organizacji, rocznego planu pracy, przygo-

towania programu letnich obozów, zasad współpracy z Płast-Ukraina oraz ZHP i ZHR, przygotowania akcji wiosennych oraz akcji „Płomień Braterstwa”;

– 7 października w Warszawie – szkolenie dla wychowawców organizacji „Płast”, przygotowujące do pełnienia funkcji wychowawcy, zasad bezpieczeństwa podczas obozów letnich, rejestracji obozów (wymogów formalnych), zajęć całorocznych;

– 26 października w Warszawie „Płast”, we współpracy z OKU Warszawa zorganizował szkolenie „Komunikacja w organizacji”;

– OKU w Olsztynie był partnerem „Wymiennika Kultury NGO”; celem projektu było zaprezentowanie dokonań organizacji pozarządowych w zakresie kultury, wymiana doświadczeń oraz próba narysowania planu współpracy różnych podmiotów w obszarze kultury na terenie województwa; w ramach przedsięwzięcia przedstawiciele OKU w Olsztynie zaprezentowali działania ZUwP w sferze kultury, mediów realizowane na terenie regionu i całego kraju; organizatorami przedsięwzięcia były: „Wymiennik Kulturalny NGO” dla organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury w regionie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie;

– 21 września, Przemyśl – spotkanie z aktywistami organizacji z Nienadowej; projekt służył wymianie doświadczeń w sferach: organizacji przedsięwzięć o zasięgu regionalnym, współpracy z samorządem i instytucjami kultury;

– 27 września – szkolenie dla wolontariuszy festiwalu WATCH DOCS organizowanego w Przemyślu;

– 10 listopada – Forum Partycypacji w Gdańsku; brali w nim udział pracownicy i wolontariusze z OKU w Przemyślu i Gdańsku; forum było ważną płaszczyzną kontaktów przedstawicieli sektora pozarządowego z terenu całej Polski.

6) Prowadzenie bibliotek oraz czytelni z literaturą ukraińską, nagraniami muzycznymi i filmami (CD i DVD), fachowymi publikacjami, prasą i czasopismami, a także serwisów internetowych.

– OKU w Gdańsku rozpoczął w 2019 r. wydawanie biuletynu „Domiwka info” (15 numerów) oraz prezentację wydarzeń ukazujących aktywność społeczności ukraińskiej Pomorza na stronie w portalu społecznościowym FB „Domiwka Gdańsk”; projekt wsparło Miasto Gdańsk;

– OKU w Przemyślu prowadził na portalu FB stronę informacyjną „Opikun Narodnoho Domu”, na której publikowane były zdjęcia, materiały fotograficzne i wideo z realizowanych przedsięwzięć, strimy ze spotkań, debat itp.;

– OKU w Przemyślu zorganizował spotkanie z redaktorem portalu przemyskiehistorie.pl; celem spotkania było wypracowanie schematu współpracy przy wymianie publikacji oraz interesujących materiałów dotyczących historii miasta (18 I);

– OKU w Przemyślu zorganizował II Spotkanie Seniorów w ramach projektu „Archiwum Powernennia” powernennia.pl; w trakcie spotkań na nośniki cyfrowe nagrywane są wspomnienia uczestników na temat historii miasta, wydarzeń historycznych, których byli świadkami, specyfiki języka ukraińskiego regionu itp. (27 I);

– OKU w Warszawie kontynuował uzupełnianie zbiorów bibliotek znajdujących się w OKU w regionach; przekazywano m.in. publikacje dotyczące relacji polsko-ukraińskich, współczesnej kultury ukraińskiej (w tym przekładów na język polski współczesnych pisarzy z Ukrainy), dostarczone w ramach promocji przez wydawnictwa, publikacje przekazane do OKU w Warszawie przez Ambasadę Ukrainy w RP, organizacje i miasta z Ukrainy oraz diaspory ukraińskiej w Kanadzie;

– organizacja „Płast” przygotowywała stronę internetową, na której oprócz bieżącej informacji z podejmowanych działań, historii skautingu ukraińskiego w Polsce, Ukrainie i diasporze znalazły się materiały archiwalne z zasobów OKU w Warszawie, przybliżające proces odradzania organizacji w 1990 r. na terenie Polski, reportaże fotograficzne z realizowanych w latach 1990–2019 przedsięwzięć, sprawozdania.

W ramach popularyzacji organizowanych przedsięwzięć, a także kultury ukraińskiej, zarówno OKU w Warszawie, jak i w terenie aktywnie zajmowały się rozwijaniem stron w mediach społecznościowych (głównie FB). Strony rozwijały też ukraińskie amatorskie zespoły artystyczne (objęte zadaniem „Chóry i zespoły artystyczne”), promując zarówno własne osiągnięcia, jak i przedsięwzięcia

kulturalne, w których brały udział. W celach promocji wykorzystywane były zarówno materiały reklamowe zespołów biorących udział w przedsięwzięciu, jak i specjalnie przygotowane w OKU Gdańsk materiały archiwalne (fotografie, wideo, audio). OKU wspierają w działaniach promocyjnych amatorskie zespoły artystyczne, zajmując się techniczną stroną przygotowania newsów (realizacja, nagrania, grafika), udostępniając materiały archiwalne.

7) Organizowanie rocznicowych i okolicznościowych spotkań, koncertów, odczytów i wystaw:

a) w rocznicę urodzin ukraińskiego wieszczki Tarasa Szewczenki; tradycyjne, ważne dla zachowania tożsamości kulturowej, przedsięwzięcia, na które składały się odczyty, koncerty, deklamacje wierszy, montaż poetycki miały wyjątkowy charakter dzięki zaproszeniu do udziału w części „Koncertów Szewczenkowskich” Męskiej Akademickiej Kapeli Chóralnej „Dudaryk” ze Lwowa; zespół wraz z muzykami sesyjnymi (soliści, kwartet smyczkowy, muzycy rockowi) prezentował w Polsce specjalny program „Szewczenko Revolution”. Z programem zespół wystąpił 14 marca w Gdańsku, 15 marca w Elblągu, 16 marca w Lidzbarku Warmińskim i Kętrzynie, 17 marca w Giżycku i Olsztynie, 18 marca w Warszawie, 19 marca w Przemyśle. Z racji nieorganizowania w Warszawie przez ponad 30 lat „Koncertu Szewczenkowskiego”, organizatorzy postanowili nadać koncertowi znaczenie centralne. Z tego względu koncert odbył się w Teatrze Polskim, był reklamowany przez media. Patronami medialnymi koncertu były m.in. Radio TOK FM, „Gazeta Wyborcza”. Dzięki wsparciu dużej rzeszy wolontariuszy i sponsorów prywatnych koncert stał się szeroko obecny w mediach społecznościowych. Stał się również dużym wydarzeniem kulturalnym.

W części ośrodków (np. w Kętrzynie czy Olsztynie) oprócz programu Kapeli „Dudaryk”, w ramach koncertu wystąpiły amatorskie zespoły artystyczne mniejszości ukraińskiej. W Gdańsku obchody rocznicy urodzin poety składały się z dwóch części: 14 marca – koncert Kapeli „Dudaryk” w Konkatedrze Cerkwi Greckokatolickiej, zaś 17 marca – Koncert Szewczenkowski w wykonaniu uczniów z Międzyszkolnego Punktu Nauczania Języka i Kultury Ukraińskiej przy Szkole Podstawowej nr 57. Podobnie z dwóch części składały się obchody w Przemyśle, w ramach pierwszej części odbył się koncert Kapeli „Dudaryk” w Narodnym Domu (19 III), w ramach drugiej miał miejsce „Wieczór Szewczenkowski „Poeta-człowiek wśród Ludzi” (31 III).

Koncerty i wieczory Szewczenkowskie odbyły się również w:

- Mokrem, Węgorzewie, Górowie Iławeckim, Białym Borze, Miastku (10 III);
- Komańczy (19 III);
- Wydminach (25 III);
- Baniach Mazurskich (31 III);
- Szczecinie (31 III);
- Zielonej Górze (24 III).

Ostatniemu koncertowi towarzyszyła unikalna wystawa znaczków pocztowych (wydanych w różnych krajach) z motywami odwołującymi się do biografii poety, a także jego twórczości poetyckiej i malarskiej.

b) w rocznicę odzyskania niepodległości przez Ukrainę. Tego typu przedsięwzięcia zorganizowano w 2019 r. m.in. w:

- 24 sierpnia w Przemyśle – uroczystości na cmentarzu żołnierzy ukraińskich oraz spotkanie integracyjne;
- 24 sierpnia w Wałczu – koncert, spotkania z wykładem;
- 25 sierpnia w Gdańsku – uroczystości pod pomnikiem Św. Włodzimierza, wykład w OKU;
- 15 września w Centrum Kultury Łowicka w Warszawie. W ramach warszawskich obchodów odbył się koncert „Ukraińskie Etno” oraz wystawa tradycyjnych ukraińskich strojów ludowych z terenu Podkarpacia oraz innych regionów Ukrainy.

c) w rocznicę urodzin i śmierci ważnych postaci z dziedziny kultury, oświaty, m.in. kompozytora melodii do hymnu Ukrainy ks. M. Werbyckiego, pisarzy I. Franki i Ulany Krawczenko,

M. Hruszewskiego, a także rocznicowych wydarzeń związanych z historią społeczności ukraińskiej w Polsce.

W ramach uroczystości rocznicowych w 2019 r. zorganizowano:

- wyjazdy do miejsc związanych z kompozytorem M. Werbyckim, uroczystości upamiętniające w Pawłokomiu, Jaworniku Ruskim i Młynach (2 III);
- wyjazd do Czechowic k. Myślenic (woj. małopolskie) na mogiłę Bohdana Osadczyka – wybitnego dziennikarza ukraińskiego, współpracownika paryskiej „Kultury”, uczestnika dialogu polsko-ukraińskiego.

d) w rocznicę ustanowienia Ukraińskiej Republiki Ludowej 22 stycznia 1918 r. oraz połączenia się 22 stycznia 1919 r. dwóch państw ukraińskich – URL i ZURL, tzw. Świata Złuky (Święta Zjednoczenia).

W 2019 r. 22 stycznia uroczystości organizowane lub współorganizowane przez ZUWP miały miejsce w:

- Przemyślu
- Gdańsku
- Warszawie (odbyły się m.in. uroczystości na Cmentarzu Prawosławnym na Woli przy kwaterach żołnierzy i oficerów, prezentacja książki dr. A. Kolańczuka poświęconej losom emigracji petlurowskiej w II RP oraz PRL).

e) w rocznicę Wielkiego Głodu w Ukrainie 1932–1933. W 2019 r. zorganizowano m.in. uroczystości i przedsięwzięcia:

- koncert w Rocznicy Wielkiego Głodu w Ukrainie, Stargard Szczeciński (25 X);
- mini koncerty i prelekcje miały miejsce w: Gdańsku (4 XI), Olsztynie (21 XI), Warszawie i Białym Borze (23 XI), Giżycku (24 XI), Słupsku (24 XI).

f) w rocznicę sojuszu Piłsudski–Petlura

22 czerwca w Przemyślu zorganizowano m.in. debatę „Rok 1918 z perspektywy współczesnych. Mity i fakty” z udziałem: prof. Włodzimierza Mędrzeckiego i dr. Andrija Rukasa; prowadzący: Piotr Tyma; a także 23 czerwca – tradycyjną procesję (pochód) na cmentarz żołnierzy ukraińskich z lat 1918–1921. W przedsięwzięciu uczestniczyły delegacje ZUWP z różnych ośrodków Polski, delegacje i orkiestra wojskowa z Ukrainy.

8) Organizowanie konkursów, prelekcji, seminariów naukowych i popularnonaukowych oraz konferencji na tematy związane z literaturą, szeroko rozumianą kulturą i sztuką oraz historycznymi i współczesnymi relacjami polsko-ukraińskimi.

W 2019 r. we współpracy z partnerami z Polski i Ukrainy zorganizowano m.in.:

- OKU w Przemyślu – w partnerstwie z Ukraińskim Towarzystwem Historycznym zorganizował I Międzynarodową Konferencję Naukową „Ukraińcy i ich Sąsiedzi...” (10–11 V); w przedsięwzięciu wzięli udział naukowcy (historycy, etnolodzy, socjolodzy) z Polski, Ukrainy i Słowacji; wykłady i panele dyskusyjne miały miejsce w Narodnym Domu;
- OKU w Gdańsku – współorganizował „Wołodomyrowi Czytannia” – cykl wykładów i debat na temat znaczenia chrześcijaństwa i Cerkwi Kijowskiej dla niezależnej Ukrainy; prelegentami byli m.in.: władca Ihor Isiczenko z Charkowa, prof. Ihor Skoczylas, prorektor Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego ze Lwowa (24–25 VIII);
- OKU w Szczecinie – kontynuował projekt Uniwersytet Otwarty „Na Styku Kultur”; w 2019 r. odbyło się 5 wykładów (28 III, 24 V, 23 IX, 16 X, 12 XII); projekt wspierał Samorząd Miasta Szczecin;
- OKU w Gdańsku – zorganizował spotkanie z historykiem prof. Igozem Hałagidą i prezentację książki dr. Aleksandra Kolańczuka na temat losów politycznej emigracji ukraińskiej w II RP oraz miejsc pamięci żołnierzy URL w Polsce (8 XII);

– OKU w Słupsku zorganizował sesję popularnonaukową „Armia Symona Petlury”. W programie znalazły się: wykład prof. Romana Drozda „Powstanie armii Ukraińskiej Republiki Ludowej” i dr. Romana Wysockiego „Szlak bojowy Petlurowskiej Armii”. Na zakończenie konferencji zaprezentowano ukraiński film dokumentalny Ołeha Krysztopy „Nezabuti” (Niezapomniani) ukazujący wydarzenia historyczne z okresu walk o państwowość Ukrainy w latach 1918–1921 oraz losy ukraińskich wojskowych (żołnierzy i generałów, urzędników państwowych), którzy po Traktacie Pokojowym w Rydze pozostali na terytorium II Rzeczypospolitej. Autor filmu ukazał pozostałe w Polsce miejsca pochówku żołnierzy armii URL, rozmawia z potomkami ukraińskich wojskowych emigrantów (8 XII);

9) Organizowanie uroczystości rocznicowych w miejscowościach ważnych dla tożsamości społeczności ukraińskiej, m.in.:

– spotkanie w miejscach internowania żołnierzy wojsk atamana Semena Petlury – sojuszników Polski w wojnie z bolszewikami:

– działająca przy ZUwP organizacja „Płast” zorganizowała we współpracy ze Związkiem Harcerstwa Polskiego, „Płast” Ukraina i strukturami ZUwP akcję uczczenia pamięci ukraińskich sojuszników Polski w wojnie z bolszewikami 1920 r.; w jej ramach odbyły się uroczystości na grobach żołnierzy, oficerów, generałów i urzędników URL, którzy spoczęli na cmentarzach w różnych miastach Polski; akcja odbyła się 14 sierpnia m.in. w: Warszawie, Lublinie, Krakowie, Gdyni, Przemyślu, Kętrzynie, Łańcut, Wrocławiu, Bartoszycach i Szczecinie; w tych miejscowościach do akcji włączyła się społeczność ukraińska; łącznie uroczystości przy grobach żołnierzy URL odbyły się w ponad 30 miejscach w Polsce; akcja spotkała się z pozytywną reakcją części samorządów (na terenie których znajdują się groby żołnierzy ukraińskich) i innych organizacji pozarządowych; odbiła się głośnym echem w polskich mediach oraz w Ukrainie;

– OKU w Gdańsku zorganizował wyjazd grupowy (25 osób z Gdańska) do Aleksandrowa Kujawskiego na uroczystości ku czci żołnierzy Ukraińskiej Republiki Ludowej (1918–1921) pochowanych na Ukraińskim Cmentarzu Wojskowym (1 VI);

– OKU w Warszawie, we współpracy z Kołem ZUwP w Katowicach i władzami miasta Jaworzna, zorganizował uroczystości w miejscu dawnego Centralnego Obozu Pracy Jaworzno (rocznicowe uroczystości w 72. rocznicę akcji „Wisła”); brały w nich udział delegacje społeczności ukraińskiej z Krakowa, Przemyśla, Olsztyna, Legnicy i Warszawy; z programem artystycznym wystąpiły zespoły ukraińskie z Przemyśla, m.in. zespół „Krajka” (14 IX);

– spotkania w miejscach związanych z historią Ukraińców z Polski – wyjazdy i uroczystości w miejscach tragicznych wydarzeń z czasów II wojny światowej i okresu powojennego oraz innych ważnych dla tożsamości Ukraińców miejscowościach.

W 2019 r. tego typu spotkania organizowane były m.in. w: Sahryniu (10 III), Żukowie (17 VIII); Jaworniku Ruskim, Nowym i Starym Lublińcu (18 VIII), Małkowicach, Młynach (4 III), Pawłokomie (3 III), Piskorowicach (14 IV), Wierzbicy, Uluczu (8 VI), Zawadce Morochowskiej (11 VIII), Żurawcach (28 IX), Trzciancu oraz Grąziowej (13–15 IX); w przedsięwzięciach brali udział m.in. byli mieszkańcy ww. miejscowości oraz ich potomkowie, zarówno obecnie mieszkający w Polsce (woj. zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie), jak i w Ukrainie; przedsięwzięcia były realizowane we współpracy z organizacjami byłych mieszkańców działającymi w Ukrainie, a także samorządami lokalnymi oraz obecnymi mieszkańcami.

10) Prezentacja współczesnego kina ukraińskiego, polskich i ukraińskich reportaży telewizyjnych oraz teledysków, organizowanie spotkań z twórcami kultury z Ukrainy oraz diaspory, parlamentarzystami, dziennikarzami, ekspertami, samorządowcami, oficjalnymi przedstawicielami państwa ukraińskiego, przedstawicielami diaspory ukraińskiej i innych mniejszości narodowych i etnicznych z Polski oraz z obywatelami Ukrainy przebywającymi w Polsce. W 2019 r. zorganizowano m.in.:

– OKU w Gdańsku współorganizował w kinie „Kameralne cafe” pokaz filmu „Niewidzialny batalion” o kobietach, żołnierzach biorących udział w wojnie na wschodzie Ukrainy (29 VI);

- OKU w Szczecinie zorganizował pokaz filmu „Kruty” Timura Baratowa; po pokazie odbyło się spotkanie z weteranami wojny na wschodzie Ukrainy (10 II);
- OKU w Gdańsku zorganizował pokaz filmu o losach wybitnego ukraińskiego poety zmarłego w łagrze sowieckim w 1985 r. Wasyla Stusa pt. „Zakazany”; po projekcji odbyło się spotkanie z jego twórcami – reżyserem i producentem (7 XII);
- OKU w Przemyślu zorganizował wyjazd młodzieży do Lwowa na prezentację filmu historycznego „Kruty” (12 II);
- OKU w Przemyślu zorganizował Festiwal Filmu Dokumentalnego o Prawach Człowieka WATCH DOCS z udziałem gości: dr. Marka Troszyńskiego, red. Wojciecha Pokory, prezesa Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka Danuty Przywary; prowadzący: red. Anna Gmiterek-Zabłocka, prezeska Homo Faber Anna Dąbrowska (4–6 X);
- OKU w Gdańsku zorganizował pokaz filmu krótkometrażowego „Gwoździe” krymskotatarskiego reżysera A.E. Sarychalina (8 XII);
- Koło ZUWP w Łodzi we współpracy z OKU w Warszawie zorganizowało w Łodzi pokazy filmów „Kino Dialogu”; projekcje miały miejsce 5 X i druga 3 XI.

W 2019 r. OKU w Przemyślu zorganizował ponadto: a w dniu 9 lutego – spektakl teatralny „Zymowyj son. Majże Lis” w wykonaniu teatru „Na Switanku” ze Lwowa oraz koncert etno-jazzowego trio „Troye Zillia ze Lwowa, 1 kwietnia – Wieczór Kobzarski z Tarasem Sylenką,

13 maja – spotkanie-prezentację „80 Dni na Rowerze za Słońcem” organizacji „Instytut Respublika – Aktywna Hromada” z Chmielnickiego; 21 maja – koncert chóru „Wesniwka” z Toronto w katedrze greckokatolickiej; 22 czerwca – Wieczór Kobzarski z zespołem „Kriaczkiwka” z Kriaczkiwky (Ukraina); 6 lipca – wystawę wycinanek Darii Aloszkiny, warsztaty: wyplatania wianków, wycinanki i gry na lirze korbowej; 17 lipca – spotkanie Inicjatywy Wspólnie na 100; 29 lipca – Wieczór Kobzarski „Osajna i Żywosyl”; 6 września – Koncert Pamięci W. Iwasiuka „Wodohraj” w wykonaniu młodzieży z Czerkas i Bydgoszczy oraz spektakl teatralny „Stół zamówiono” w wykonaniu aktorów Czerkaskiego Teatru Akademickiego;

11) Inicjowanie i realizacja projektów edukacyjnych dla członków ZUWP (szefów struktur regionalnych) służących podnoszeniu kwalifikacji w dziedzinie wdrażania projektów oświatowych, organizacji przedsięwzięć kulturalnych, promocji kultury, foundrisingu; koordynacja wspólnych inicjatyw szkoleniowych realizowanych z organizacjami pozarządowymi z Polski i Ukrainy.

W 2019 r. z racji realizacji dużej liczby przedsięwzięć kulturalnych, oświatowych, konieczności pozyskiwania środków z innych źródeł (przygotowania wniosków na granty na różnych szczeblach samorządu, poszukiwania sponsorów prywatnych), trudności finansowych i kadrowych, na poziomie ogólnopolskim nie organizowano oddzielnych działań z tego obszaru. OKU w Warszawie poprzez indywidualny kontakt konsultował i wspierał organizatorów regionalnych i lokalnych przedsięwzięć dzieląc się swoim doświadczeniem i kontaktami.

12) Współpraca, inicjowanie i realizacja projektów służących zachowaniu, dokumentowaniu i popularyzacji zabytków ukraińskiej kultury materialnej zlokalizowanych na terenie Polski, w tym realizacja projektów renowacji zaniedbanych cmentarzy, małej architektury sakralnej – kaplic przydrożnych i dzwonnicy cerkiewnych, opracowanie i realizowanie wspólnych projektów z jednostkami samorządu z terenu Polski południowo-wschodniej, organizacjami pozarządowymi (m.in. Stowarzyszeniem „Magurycz”, Politechniką Lwowską, organizacją Płast-Ukraina).

- OKU w Przemyślu zorganizował prezentację wydanego w Ukrainie przewodnika po ziemi lubaczowskiej „Lubachiwschyna”; w prezentacji brali udział autorzy oraz uczestnicy projektu „Wyrij”, którzy zajmują się restaurowaniem cmentarzy ukraińskich w Polsce (20 X);
- OKU w Przemyślu w ramach 115. rocznicy powstania Domu Ukraińskiego w Przemyślu (Narodnego Domu) zorganizował oprowadzanie po budynku, w trakcie którego uczestnicy mieli okazję zapoznać się z historią budowli, informacjami na temat funkcjonujących w okresie II RP w budynku ukraińskich organizacji naukowych, spółdzielczych i sportowych (3 XI);

- OKU w Szczecinie realizował projekt „Depozyty Pamięci”; w jego ramach przygotowano wystawę tradycyjnych ukraińskich strojów ludowych, uporządkowano i skatalogowano kolekcję; efektem realizacji zadania była stała ekspozycja zbiorów w OKU oraz dwie wystawy w Muzeum Ziemi Wałeckiej (od VI do X);
- Związek angażował się w 2019 r. w realizację projektu renowacji Cmentarza Żołnierzy Ukraińskich z lat 1918–1921 zmarłych w obozie internowania w Łańcucie; dzięki grantowi ambasady Ukrainy udało się przygotować dokumentację remontową, projekt renowacji oraz zamówić materiały; uroczyste otwarcie cmentarza jest planowane na maj 2020 r.
- OKU w Przemyślu prowadził akcję kompletowania zbioru ukraińskich strojów ludowych z terenu pogranicza polsko-ukraińskiego (wyszywanych ręczników, koszul, obrusów, chust); każdy okaz był katalogowany (fotografowany, opis historii właściciela, miejsce pochodzenia); część strojów z kolekcji przemyskiej była prezentowana 15 września podczas „Ukraińskiego Etno” w Warszawie; na stałe kolekcja jest prezentowana w OKU w Przemyślu;
- w czasie „Nocy Muzeów” OKU w Przemyślu zorganizował pokaz ukraińskiej mody tradycyjnej (w tym strojów z przemyskiej kolekcji) „Ukraińskie Etno” w ramach wystawy „Depozyty Pamięci – Przemyskie” (kolekcja strojów i narzędzi rzemiosła ludowego), w rolę modelek i modeli wcielili się uczniowie szkoły im. M. Szaszkiewicza w Przemyślu; zorganizowano również ekspozycję tradycyjnych ukraińskich strojów ludowych i wystawę (we współpracy z Ambasadą Ukrainy w RP) fotografii „Piękno Jedności” (znanych postaci kultury polskiej czy mediów, m.in. Andrzeja Seweryna, Marii Stepan) w ukraińskich tradycyjnych strojach ludowych z różnych części Ukrainy. W ciągu wieczoru odwiedzający mieli możliwość zwiedzania z przewodnikiem Domu Ukraińskiego; wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem mieszkańców miasta, nie tylko wywodzących się ze społeczności ukraińskiej, dziennikarzy i turystów (18 V);
- OKU w Warszawie wspierał polsko-ukraiński projekt odbudowy dzwonnicy w Polanach Surowicznych w Bieszczadach.

13) Prowadzenie działalności wydawniczej oraz rozpowszechnianie i prezentacja publikacji w językach ukraińskim i polskim oraz innych (poświęconych szeroko rozumianej problematyce ukraińskiej, historii mniejszości ukraińskiej w Polsce); prezentacje miały miejsce m.in. w trakcie przedsięwzięć kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych, których Związek był organizatorem lub partnerem:

- OKU w Przemyślu we współpracy z autorem prof. Stefanem Zabrowarnym oraz Lwowskim Towarzystwem „Nadsiannia” przygotował do druku pozycję poświęconą historii Domu Ukraińskiego w Przemyślu (Narodnego Domu); publikacja w języku ukraińskim „Z chroniki Narodnoho Domu w Peremysli 1901–1945” ukazała się we Lwowie;
- OKU w Mokrem wydał płytę CD zespołu „Śpiwanka”, który tworzą mieszkańcy tej wsi; płyta zawiera unikalne nagrania odtwarzanych przez zespół starych pieśni pochodzących z tej wsi oraz najbliższych okolic; pieśni zostały przekazywane zespołowi przez najstarszych mieszkańców wsi.

14) Gromadzenie i archiwizowanie materiałów filmowych, edukacyjnych oraz dokumentacji fotograficznej (na nośnikach cyfrowych), rejestracja na nośnikach elektronicznych ważnych dla społeczności ukraińskiej wydarzeń.

- OKU w Przemyślu zorganizował wystawę portretów ucznia szkoły przedwojennej im. M. Szaszkiewicza Floriana Sniżka z udziałem autora (12 V);
- OKU w Szczecinie – „Nasze Dziedzictwo” – wystawa fotografii i pamiątek etnograficznych (od 22 VIII do 31 XII);
- ważne przedsięwzięcia kulturalne, edukacyjne, ukraińskie zabytki sztuki sakralnej były dokumentowane za pomocą fotografii, nagrań wideo.

15) Zaangażowanie merytoryczne w projekty, których celem jest monitoring zagadnień prawnych i sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszo-

ści ukraińskiej; udział w seminariach, których celem jest określenie sytuacji poszczególnych mniejszości (m.in. w oświacie, mediach i na poziomie samorządów lokalnych), opracowywanie raportów, analiz i wystąpień dla celów wewnętrznych i potrzeb zainteresowanych struktur państwowych i pozarządowych. Współpraca w tym względzie z organizacjami innych mniejszości narodowych z Polski, organami władzy w Polsce (m.in. Komisją Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP, Komisją Wspólną Rządu i Mniejszości, Pełnomocnikiem Rządu ds. Równego Traktowania, Kancelarią Prezydenta RP, Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich, Helsińską Fundacją Praw Człowieka), instytucjami międzynarodowymi oraz organizacjami diaspory ukraińskiej (m.in. Europejskim Kongresem Ukraińców, Światowym Kongresem Ukraińców, Ukraińską Ogólnoświatową Radą Koordynacyjną, Komitetem Doradczym Konwencji Ramowej RE o Ochronie Mniejszości Narodowych).

16) Upowszechnianie w regionach zamieszkiwanych przez mniejszości narodowe i etniczne wiedzy na temat praw mniejszości narodowych i etnicznych, ustawodawstwa krajowego i aktów międzynarodowych, wzmacnianie postaw tolerancji i akceptacji odmienności kulturowej poprzez inicjowanie dialogu z różnymi podmiotami, współorganizację ważnych dla budowy dialogu i zaufania społecznego przedsięwzięć:

- OKU w Warszawie zorganizował promocję książki Anny Dąbrowskiej „Polacy–Ukraińcy. Mity. Fakty. Fake newsy” (15 II);
- OKU w Przemyślu współorganizował prezentację raportu Fundacji Batorego oraz konferencję dotyczącą problemów granicy polsko-ukraińskiej oraz sytuacji społecznej i gospodarczej w regionie pogranicza polsko-ukraińskiego (18 XII);
- w Przemyślu zorganizowano spotkanie z deputowanym Rady Najwyższej Ukrainy przewodniczącym Ukraińsko-Polskiej Grupy Parlamentarnej Mykołą Kniażyckim na temat współpracy z diasporą ukraińską w świecie, w tym pomocy w odbudowie Narodnego Domu w Przemyślu, sytuacji na terenach pogranicza polsko-ukraińskiego w kontekście działań wymierzonych w społeczność ukraińską (16 II);
- przedstawiciel Rady Głównej ZUwP brał udział w seminarium na temat sytuacji cmentarzy mniejszości narodowych i religijnych organizowanym przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (16 IV);
- w 2019 r. zorganizowano prezentacje drugiego raportu przygotowanego przez ZUwP „Mniejszość ukraińska i migranci z Ukrainy w Polsce. Analiza dyskursu”; prezentacje miały miejsce (oprócz Warszawy także w Krakowie (13 VI) i Wrocławiu (10 X) podczas międzynarodowej konferencji poświęconej mowie nienawiści.

17) Rozwój i wzmacnianie tożsamości narodowej społeczności ukraińskiej w Polsce poprzez działania na rzecz budowania pozytywnego wizerunku Ukraińców, tradycji i kultury ukraińskiej w Polsce, propagowanie osiągnięć społeczności ukraińskiej wśród grup innych mniejszości oraz poza granicami kraju.

W 2019 r. przedstawiciele ZUwP współpracowali z dziennikarzami krajowych i zagranicznych mediów, prezentowali szeroko rozumianą problematykę aktywności społeczności ukraińskiej w Polsce. W następstwie w wielu polskich, ukraińskich i zachodnich mediach ukazały się materiały dziennikarskie ukazujące zarówno przedsięwzięcia realizowane przez ZUwP, ocenę zjawisk społecznych odnoszących się do sytuacji mniejszości ukraińskiej oraz migrantów z Ukrainy, jak i przejawów nietolerancji i mowy nienawiści, kwestii upamiętnień ukraińskich na terytorium Polski. W trakcie realizacji zadań struktury Związku aktywnie współpracowały z mediami występując o patronaty medialne nad przedsięwzięciami, przygotowując materiały prasowe, współpracując z konkretnymi redaktorami:

- 22 VI OKU w Przemyślu pomógł prezesce stowarzyszenia Homo Faber z Lublina Annie Dąbrowskiej w organizacji performansu „Nie będzie innego” – na Rynku w Przemyślu stół do rozmowy mieszkańców miasta z prezesem ZUwP Piotrem Tymą.

Formą budowania pozytywnego image'u społeczności ukraińskiej były też inicjowane przez Związek okolicznościowe przedsięwzięcia takie, jak:

- XIX „Wigilia Narodów” we Wrocławiu – organizowana przez OKU we Wrocławiu we współpracy z innymi mniejszościami narodowymi, etnicznymi i religijnymi oraz władzami miasta (7 XII);
- XVII Wigilia Narodów w Legnicy (15 XII); Związek od lat wspiera to przedsięwzięcie (15 XII);
- OKU w Przemyślu jest współzałożycielem polsko-ukraińskiego projektu „Wspólnie na 100”; jego celem jest promowanie współpracy polsko-ukraińskiej i dialogu w Przemyślu, współpraca z władzami miasta, inicjowanie debat na ważne dla wszystkich mieszkańców tematy.

W 2019 r. w ramach projektu zorganizowano m.in.

- Opłatek polsko-ukraiński (12 I);
- koncert „Niech Współbrzmie!” im. A. Erda w katedrze greckokatolickiej w Przemyślu (7 XII);
- otwarcie wystawy „Centrum Światów jest Tutaj” (13 XII).

18) Realizacja projektów współpracy społeczności ukraińskiej z Polski z organizacjami pozarządowymi z Ukrainy (w dziedzinie edukacji, oświaty i kultury, pomocy humanitarnej) oraz instytucjami państwa ukraińskiego; prezentacja problematyki tradycji, kultury i współczesnych problemów Ukraińców z Polski podczas seminariów i konferencji organizowanych w Ukrainie przez ukraińskie instytucje rządowe, samorządowe i placówki naukowe zajmujące się badaniami nad diasporą ukraińską. Współpraca z regionalnymi, lokalnymi i ogólnopolskimi mediami z Polski, Ukrainy i innych krajów w dziedzinie promocji kultury ukraińskiej, historii i kultury Ukraińców w Polsce, historycznych i kulturowych relacji polsko-ukraińskich.

Związek we współpracy z organizacjami z Polski i Ukrainy (Homo Faber, Fundacja Edukacyjna Jacka Kuronia, Ukraiński Uniwersytet Katolicki, władze miasta Lwowa) współorganizował „Dni Jacka Kuronia we Lwowie”. W ich ramach miały miejsce: debata poświęcona J. Kuronowi oraz stereotypom; prezentacja fragmentów tekstów obok skweru im. Jacka Kuronia na temat relacji polsko-ukraińskich (15–16 V).

Delegacja Związku oraz zespół „Krajka” z Przemyśla wzięli udział we Lwowie w obchodach 30-lecia powstania Towarzystwa „Nadsannia”. Towarzystwo zrzesza Ukraińców wysiedlonych z Polski w latach 1944–1946 (z terenu Podkarpacia) i ich potomków. Towarzystwo od lat współpracuje ze ZUWP przy realizacji projektów służących zachowaniu tradycji, renowacji obiektów ukraińskiej kultury materialnej na terenie Polski, wspiera szkołę im. M. Szaszkiewicza w Przemyślu, wydaje publikacje z dziedziny historii, etnografii (10 XI).

19) Ośrodki, zgodnie z długoletnią tradycją, były też miejscem spotkań integracyjnych organizowanych w okresie przed i po Świątach Bożego Narodzenia, tzw. „małanek”, „kutii”, przeglądów zespołów kolędniczych (m.in. „Wertepy i Kolady” – przegląd ukraińskich widowisk kolędniczych w Przemyślu i Węgorzewie); obrzędów wielkanocnych „hajiwok-wesnianok”; przeglądów twórczości sakralnej, organizowanych we współpracy ze szkołami ukraińskimi oraz parafiami greckokatolickimi, studenckich „otrzesin”.

W 2019 r. największe tego typu przedsięwzięcia zorganizowano (samodzielnie bądź we współpracy z partnerami):

- w OKU w Gdańsku przez cały rok 1–2 razy na miesiąc odbywały się niedzielne spotkania integracyjno-edukacyjne pod nazwą „Domiwka kafe”;
- 12 stycznia – „Małanka” w Mokrem; z programem artystycznym wystąpiły zespoły „Oślawiany” i „Widymo”;
- 12 stycznia – Spotkanie Noworoczne („Małanka”) w klubie „Elektryczny Żuraw” w Gdańsku;
- 11 stycznia – „Małanka” w Koszalinie;
- 19 stycznia – Święto Jordanu w Przemyślu z udziałem 200 gości z Ukrainy (współorganizowane z parafią UKGK);
- 20 stycznia – koncert kolęd w wykonaniu zespołu „Music in Your Life”, siedziba OKU Gdańsk;

- 26 stycznia – „Przegląd kołęd” w Giżycku z udziałem ukraińskich chórów parafialnych z dekanatu węgorzewskiego (Banie Mazurskie, Bajory Małe, Giżycko, Kruklanki, Węgorzewo, Wydminy); organizator: Oddział Mazurski ZUWP;
- 2 lutego – „Małanka” w Przemyślu z występem zespołu „Studenty Tanciujut”;
- 2 lutego – „Małanka” w Kętrzynie;
- 10 lutego – Przegląd kołęd, wertepów i szczedriwek w Węgorzewie z udziałem dzieci z woj. warmińsko-mazurskiego; organizatorzy: Koło ZUWP w Węgorzewie i parafia greckokatolicka;
- 26 stycznia – Koło ZUWP w Komańczy zorganizowało koncert kołęd ukraińskich; wziął w nim udział m.in. zespół „Śpiwanka” z Mokrego;
- 3 lutego – „Kutia” w Sanoku;
- 17 lutego – „Małanka” w Elblągu.
- 17 grudnia – „Mykołaj ide”, mikołajki dla dzieci ukraińskich z Mokrego;
- 14 grudnia – przedświąteczne spotkanie wigilijne młodzieży ukraińskiej w Gdańsku.
- 15 grudnia – Mikołajki, spotkanie ze św. Mikołajem dla dzieci z Międzyszkolnego Punktu Nauczania Języka i Kultury Ukraińskiej oraz dzieci z Ukrainy, udział wzięło ok. 150 dzieci.

20) Ośrodki Kultury Ukraińskiej są też miejscem organizacji integracyjnych przedsięwzięć kulturalnych różnych mniejszości narodowych (kutia – spotkanie wigilijne mniejszości narodowych we Wrocławiu i Legnicy, posiedzeń Rady Organizacji Mniejszości Narodowych i Etnicznych i spotkań w Szczecinie).

W 2019 r. w OKU w Szczecinie społeczność żydowska zorganizowała obchody żydowskiego święta Chanuki (29 XII).

W OKU w Zielonej Górze odbyło się spotkanie ukraińsko-serbołużyckie.

Lokale, w których działają Ośrodki Kultury Ukraińskiej są własnością Związku (Elbląg, Giżycko, Mokre, Przemyśl, Szczecin, Trzebiatów, Warszawa, Zielona Góra) lub są przez nas wynajmowane (m.in. Gdańsk, Olsztyn, Koszalin, Bytów, Łębork, Legnica, Słupsk, Gorzów Wielkopolski, Miastko). W niektórych miejscowościach wspólnie korzystamy z pomieszczeń, które należą do Cerkwi Greckokatolickiej.

Każdy z ośrodków realizuje własne programy dostosowane do potrzeb, możliwości oraz potencjału lokalnej społeczności ukraińskiej bądź też specyfiki i zainteresowania kulturą ukraińską w danym regionie.

5. Wydanie płyty zespołu „Krajka”

Zgodnie z założeniem została wydana trzecia płyta zespołu „Krajka” z Przemyśla „Bywajcie zdrowi! Бувайте здорові!”. Materiał uwieczniony na płycie został wybrany i zmasterowany z wcześniej nagranych surowych materiałów. Na płycie znalazły się utwory w wykonaniu zespołu „Krajka” i towarzyszącego zespołu instrumentalistów, w tym m.in. „Kapeli Serhija Ochrimczuka”. Do płyty jest dołączona książeczka z informacją o wydaniu. W ramach promocji płyty w Narodnym Domu w Przemyślu 9 listopada 2019 r. zorganizowano koncert promujący płytę.

Trzecia płyta przemyskiego zespołu „Krajka” jest uzupełnieniem poprzedniej – „Krajka. W Domu”. Składa się na nią repertuar z polsko-ukraińskiego pogranicza – spuścizny, z której wyrastają i z którą identyfikują się młodzi śpiewacy przemyscy. To wydobyte z zakamarków rodzinnej pamięci, skazane na zapomnienie pieśni współtworzące koloryt pogranicza na początku XX w., to także utrwalone dla potomności nieocenione zapisy Oskara Kolberga z drugiej połowy XIX w. W obydwu wypadkach – rekonstruowane bądź adaptowane wspólnie z doświadczonymi muzykami kijowskimi – kapelą Serhija Ochrimczuka oraz kobziarzem Tarasem Kompaniczenką. Płyta mieści łącznie 18 ścieżek muzycznych, przy czym nr 6 składa się z trzech różnych pieśni („kołes”), co daje łącznie 20 utworów.

„Krajka” Grupa wokalna (Przemyśl), zespół powstał w 2011 r. z inicjatywy uczennic gimnazjum z językiem ukraińskim nauczania w Przemyślu. Oprócz systematycznej pracy z kierowniczką zespołu Tatianą Nakonieczną, młodzież wielokrotnie brała udział w warsztatach śpiewu autentycznego prowadzonych przez znakomitych folklorystów z Ukrainy: prof. Jewhena Jefremowa, Tatianę Sopiłkę, Jurę Pastuszenkę, Irynę Teluch i Suzanę Karpenko. W repertuarze zespołu znajdują się pieśni z różnych regionów Ukrainy, jednak w ostatnich latach śpiewacy koncentrowali się głównie nad poznaniem tradycji śpiewaczych regionu im najbliższego, pogranicza polsko-ukraińskiego.

W tygodniku „Nasze Słowo” (nr 45 z 10 XI 2019) ukazał się wywiad z kierowniczką zespołu „Krajka” T. Nakonieczną dotyczący m.in. wydanej płyty „Bywajcie zdrowi! Бувайте здорові!”. Wersja online: <https://www.nasze-slowo.pl/buvajte-zdorovi/>.

Zapowiedź koncertu była umieszczona na stronie www Urzędu Miejskiego w Przemyślu: <https://przemysl.pl/55780/koncertu-promujacy-trzecia-plyte-zespołu-krajka-z-przemysla-zaproszenie.html>.

Relacja z koncertu promującego płytę w audycji „Kermesz” (Radio Kraków): <https://www.radiokrakow.pl/audycje/kermesz/audycja-z-1122019-r-157853/>.

Relacja z koncertu promującego płytę w Polskim Radiu dla Zagranicy: <https://www.polskieradio.pl/398/8106/Artykul/2409859>.

Relacja z koncertu promującego płytę w Radio Rzeszów: <https://www.radio.rzeszow.pl/#ajx/audycje/26778/2019-11-18-09-22-37>.

Relacja z koncertu w programie „Telenowyny”: <http://www.tvp.pl/regiony-tvp/mniejszosci/telenowyny/wideo/30112019/45570903>.

Przez ponad godzinę koncert był transmitowany na żywo za pośrednictwem portalu facebook.com: <https://www.facebook.com/narodnyj.dim/videos/531491277670773/>.

6. Projekt „Chóry i zespoły”

W ramach zadania podejmowane były działania służące podnoszeniu poziomu wykonawczego zespołów. Jednym z najistotniejszych elementów była organizacja w ciągu 2019 r., w różnych ośrodkach Polski, stałych zajęć – prób, warsztatów, obozów i zlotów szkoleniowych. Próby zespołów odbywały w siedzibach Ośrodków Kultury Ukraińskiej, np. chóru „Żurawli” – w Warszawie, Gdańsku, Przemyślu i Białym Borze, „Ośławian” w Mokrem, chóru „Kamerton” w Giżycku, zespołu „Switanok” w Lęborku, chóru „Oberih” w Miastku. Zespoły taneczne „Witrohon” i „Arkan” ćwiczyły w szkołach. Zespół „Arkan” odbywał próby również na scenie w sali teatralnej „Narodnego Domu” w Przemyślu, zespół „Barwinok” w Domu Kultury w Bytowie. Schemat realizacji prób wymagał uwzględnienia specyfiki zespołów, ich poziomu, rodzaju wykonywanego repertuaru oraz specyfiki terytorialnej.

W ramach zadania była realizowana promocja zespołów. Propagowanie amatorskiego ruchu artystycznego odbywało się za pomocą materiałów promocyjnych (rozpowszechnianie dorobku zespołów – dystrybucja nagrań CD), artykułów w prasie, radiu, telewizji. Dokumentowanie osiągnięć zespołów artystycznych mniejszości ukraińskiej (dokumentacja fotograficzna, wewnętrzne materiały szkoleniowe – DVD, np. z rejestracji koncertów chóru „Żurawli”), przygotowanie i wydanie, dystrybuowanie materiałów informacyjno-promocyjnych. W ramach realizacji zadania miały miejsce drobne uzupełnienia strojów.

Projekt umożliwił wszechstronne wspieranie i promowanie aktywności w ramach amatorskiego ruchu artystycznego społeczności ukraińskiej w Polsce. Z racji rozproszenia mniejszości ukraińskiej niezwykle istotną dla działalności chórów i zespołów jest możliwość wspólnego koncertowania w kraju z amatorskimi i profesjonalnymi zespołami z Ukrainy, wspólne warsztaty oraz udział w przedsięwzięciach muzycznych i warsztatowych organizowanych w Ukrainie. Wyjazdy do Ukrainy sprzy-

jały wymianie doświadczeń z profesjonalnymi wykonawcami oraz podnoszeniu kwalifikacji pod okiem doświadczonych pedagogów zarówno uczestników, jak i kadry instruktorskiej zespołów. Projekt obejmował 4 chóry i 14 zespołów (taneczne, wokalne, instrumentalne, teatralne), działające przy Ośrodkach Kultury Ukraińskiej w Polsce oraz przy szkołach z ukraińskim językiem nauczania:

- 1) Chór Męski „Żurawli”
 - 2) Chór „Dzereło” (Biały Bór)
 - 3) Chór „Oberih” (Miastko)
 - 4) Chór „Kamerton” (Giżycko)
 - 5) Zespół „Widymo” (Sanok)
 - 6) Zespół Pieśni i Tańca „Ośławiany” (Mokre)
 - 7) Zespół dziecięcy „Małyniaczok” (Mokre)
 - 8) Zespół Taneczny „Witrohon” (Biały Bór)
 - 9) Zespół taneczno-wokalny „Switanok” (Lębork)
 - 10) Zespół taneczny „Barwinok” (Bytów)
 - 11) Dziecięcy zespół „Suzirjaczko” (Olsztyn)
 - 12) Zespół taneczny „Arkan” (Przemyśl)
 - 13) Dziecięca grupa teatralna „A czemu?” (Przemyśl)
 - 14) Kapela bandurzystów „Weseli Bandurky” (Przemyśl)
 - 15) Młodzieżowa grupa teatralna „Popry wse” (Przemyśl)
 - 16) Grupa wokalna „Krajka” (Przemyśl)
 - 17) Zespół folkowy „Łem MY” (Komańcza)
 - 18) Ogólnopolski Zespół Ukraińskiego Tańca Ludowego „Studenty Tanciujuť”
- Z projektu korzystało łącznie średnio 436 artystów.

W 2019 r. w ramach dotacji z MSWiA dofinansowano działalność następujących zespołów:

- **Chór „Żurawli”**

W repertuarze „Żurawli” można znaleźć klasyczną muzykę cerkiewną, elementy liturgii cerkiewnej, utwory Ławry Kijowsko-Pieczerskiej, pieśni historyczne, fragmenty ukraińskich oper. Chór wykonuje utwory ukraińskich kompozytorów z XIX i XX w., na koncertach chóru można usłyszeć kompozycje takich autorów jak Dmytro Bortniański, Artemij Wedel, Mychajło Werbycki, Mykoła Łysenko, Kyryło Stecenko, Mykoła Łeontowycz, Fiłaret Kołessa. Honorowe miejsce w repertuarze zespołu zajmują opracowania ukraińskich pieśni ludowych, także w nowych współczesnych aranżacjach Wołodymyra Wołontyry czy Wołodymyra Zubyskiego. „Żurawli” jako pierwsi wykonali też Liturgię Świętego Jana Chryzostoma skomponowaną przez współczesnego ukraińskiego kompozytora tworzącego w Polsce, ks. Bohdana M. Drozda.

Pokaźną część repertuaru Chóru „Żurawli” stanowią kolędy i szczeniaki – jest to też ta część repertuaru, która cieszy się szczególną popularnością a okolicznościowe świąteczne koncerty zawsze przyciągają tłumy.

W 2019 r. zespół wystąpił z koncertami m.in. w: 16 marca w Warszawie; 21 września we wsi Łosie (gmina Ropa); 16 listopada w Szczecinku i Wałczu; 17 listopada w Koszalinie; 18 grudnia w Michałowicach. W 2019 r. w czasie prób chór pracował nad nowym repertuarem i przygotowywał się m.in. do koncertu kolęd i szczeniaków w okresie świątecznym oraz repertuar na koncert w styczniu 2020 r. w ramach festiwalu w Iwano-Frankiwsku (Ukraina).

- **Chóry „Dzereło” (Biały Bór), „Oberih” (Miastko), „Kamerton” (Giżycko)**

Wymienione chóry mają w swoim repertuarze głównie ukraińską muzykę cerkiewną (religijną), kolędy i szczeniaki oraz pieśni ludowe z różnych regionów Ukrainy.

W 2019 r. chóry koncertowały m.in.: Chór „Oberih” 13 stycznia w Wałczu, 20 stycznia w Miastku; 16 stycznia w Debrznie, 27 stycznia w Białym Borze, 10 marca w Miastku; 16 czerwca w trakcie V

Bałtyckiego Konkursu Chórów „Pomerania Cantat” w Koszalinie (nagrodzony Srebrnym Dyplodem); 14 września w Bielicy; 14 grudnia w Miastku w Jarmarku Bożonarodzeniowego; Chóry „Dzereło” i „Kamerton” miały w 2019 r. przerwę w koncertach ze względu na dłuższą chorobę dyrygentek oraz potrzebę skupienia się na pracy nad nowym repertuarem.

- **Zespół „Widymo”** zrzesza młodzież z okolic Sanoka. W swym repertuarze ma głównie ludowe, obrzędowe i świąteczne pieśni ukraińskie z terenu szeroko rozumianych Karpat. Uczestnik wielu festiwali folklorystycznych oraz przedsięwzięć organizowanych przez społeczność ukraińską z Polski. W 2019 r. zespół koncertował m.in. 9 marca w Przemyślu; 18 maja w Myczkowie; 22 czerwca w Dynowie; 21 lipca w Cisnej i Lesku; 22 września w Sanoku; 24 września w Hajnówce i Bielsku Podlaskim.

- **Zespół Pieśni i Tańca „Oślawiany”** miał w swoim repertuarze pieśni i tańce z terenów Łemkowszczyzny, Bojkowszczyzny, Zakarpacia i Huculszczyzny. W skład zespołu wchodzi także kapela ludowa, która zarówno akompaniuje tancerzom, jak i samodzielnie prezentując melodie i pieśni z terenu Karpat i centralnej Ukrainy. W 2019 r. zespół występował m.in.: 21 lipca w Zdyni w trakcie „Łemkowskiej Watry”; 28 lipca w trakcie przedsięwzięcia „Od Rusali do Jana” w Zyndranowej; 10–11 lipca w Mokrem w trakcie „Święta Kultury nad Oślawą”; 15 lipca w Festiwalu Kapel Bojkowskich w Baligródzie; 16 listopada podczas 13. Spotkań Trzech Pokoleń z Kulturą Łemkowską w Przemkowie.

- **Zespół dziecięcy „Małyniaczek”** powstał w 2015 r. we wsi Mokre (woj. podkarpackie). Wykonuje własne aranżacje tradycyjnych ukraińskich pieśni i tańców ludowych oraz pieśni związanych z obchodami religijnych i świeckich świąt. W 2019 r. zespół wystąpił m.in.: 10 marca w ramach Koncertu Szewczenkowskiego; 11 lipca w Mokrem w trakcie „Święta Kultury nad Oślawą”, w trakcie świąt szkoły w Mokrem oraz okresie świątecznym. W ciągu roku zespół odbył kilka warsztatów przygotowujących do występów na dużej i małych scenach.

- **Zespół taneczny „Witrohon”** – Zespół Ukraińskiego Tańca Ludowego działający przy Zespole Szkół Ogólnokształcących im. T. Szewczenki w Białym Borze powstał w grudniu 1990 r. Zespół prezentuje ludowe tańce różnych regionów Ukrainy Polesie, Huculszczyzny, Zakarpacia, Centralnej Ukrainy. Tancerzami są głównie uczniowie Zespołu Szkół im. Tarasa Szewczenki w Białym Borze. W 2019 r. wystąpił m.in. 7 września w trakcie „XVII Pasłęckiej Uczty Kultur Wschodu; 15 września w Sokolu k. Czarne; 18 marca w Koszalinie; 2 czerwca w Słupsku; 14 czerwca w Białym Borze. W 2019 r. zorganizowano dwa trzydniowe warsztaty dla członków zespołu w Białym Borze (w III i V).

- **Zespół taneczno-wokalny „Switanok”** – zespół dziecięcy działający przy Kole ZUWP w Lęborku pod kierownictwem Renaty Romanko (choreograf Halina Harasym) – powstał w 2007 r. W repertuarze zespołu są m.in. tańce: ukraińskie tańce ludowe „Hołubka”, „Kozak Trójkowy” oraz taniec „Walc angielski dla Mamy”. Taniec „Hołubka” jest prezentowany w układzie choreograficznym z zespołem „Barwinok”. W 2019 r. zespół wystąpił m.in. 8 stycznia – Wertep w kościele św. Jakuba w Lęborku; luty – przegląd Jasetek w Lęborku (zespół zajął II miejsce); 18–19 maja – Dziecięcy Festiwal Ukraińskich Zespołów w Elblągu; 8–9 czerwca – Dziecięcy Festiwal Ukraińskich Zespołów w Koszalinie; 20 czerwca – koncert na zakończenie roku szkolnego w szkole Nr 3 w Lęborku; 25 sierpnia – w trakcie przedsięwzięcia „Wyszywanka na Majdanie” Rynek w Bytowie.

- **Dziecięcy zespół taneczny „Barwinok”** istnieje od 1999 r. przy Kole ZUWP w Bytowie. W repertuarze ma klasyczne ludowe tańce ukraińskie z różnych regionów Ukrainy (kozackie, huculskie). Zespół liczy 18 uczestników. W repertuarze ma m.in. ukraińskie tańce ludowe „Hopaczok” i „Hołubka”. W 2019 r. zespół brał udział m.in. w koncertach: 13 stycznia – koncert „Wielka Orkiestra

Świątecznej Pomocy” w Bytowskim Centrum Kultury w Bytowie; 18–19 maja – Dziecięcy Festiwal w Elblągu; 8–9 czerwca – Dziecięcy Festiwal w Koszalinie; 19 czerwca – koncert na zakończenie roku szkolnego 2018/2019 w Bytowskim Centrum Kultury; 25 sierpnia – w ramach przedsięwzięcia „Wyszywanka na Majdanie” – koncert na rynku w Bytowie.

- **Dziecięcy zespół „Suzirjaczko”** – Wokalny Zespół Dziecięcy z Olsztyna. Zespół tworzą uczniowie szkół podstawowych i szkół średnich z Olsztyna. W repertuarze ma ukraińskie utwory obrzędowe (kolędy), ukraińskie pieśni ludowe (we własnej aranżacji), utwory do słów poezji Tarasa Szewczenki. W 2019 r. zespół występował z koncertami m.in. w: 25 stycznia w Olsztynie; 9 lutego w Węgorzewie w ramach Przeglądu Kolęd i Wertepów; 10 lutego w Ostródzie z koncertem kolęd; 10 lutego w Iławie z koncertem kolęd; 17 marca w Filharmonii w Olsztynie w ramach Koncertu Szewczenkowskiego; 31 marca w Giżycku w ramach Koncertu Szewczenkowskiego; 12 maja w Giżycku w trakcie Święta Ukraińskiej Twórczości Dziecięcej; 18 maja w Elblągu na Festiwalu Ukraińskiej Dziecięcej Kultury; 7 grudnia – Olsztyn, koncert w trakcie Przeglądu Ukraińskiej Poezji Śpiewanej; 8 czerwca zespół odbył spotkanie integracyjne w Bukwałdzie, zakończenie roku artystycznego; 21–24 sierpnia – obóz integracyjny zespołu

- **„Krajka” Grupa wokalna (Przemyśl)** – Kierowniczką artystyczną zespołu od początku jego istnienia jest Tatiana Nakonieczna. Prezentuje repertuar polsko-ukraińskiego pogranicza – spuścizny, z której wyrastają i z którą identyfikują się młodzi przemyscy śpiewacy. To często wydobyte z zakamarków rodzinnej pamięci, pieśni współtworzące koloryt pogranicza na początku XX w., to także utrwalone dla potomności nieocenione zapisy Oskara Kolberga z drugiej połowy XIX w. W obydwu wypadkach – rekonstruowane bądź adaptowane wspólnie z doświadczonymi muzykami kijowskimi – kapelą Serhija Ochrimczuka oraz kobziarzem Tarasem Kompaniczenką. W 2019 r. zespół wystąpił m.in. 15 września w Warszawie w trakcie koncertu „Ukraińskie Etno”; 6 lipca w trakcie przedsięwzięcia „Spotkania na Pograniczu” w Przemyślu; 6 września – „Kałyna Zaprasza” w Kalnikowie; 14 września w trakcie rocznicowych uroczystości w 72. rocznicę akcji „Wisła” w Jaworznie; 9 listopada – koncert w Przemyślu promujący nowy CD zespołu; 10 listopada zespół promował nową płytę m.in. w trakcie koncertu w Lwowskiej Filharmonii Narodowej we Lwowie.

- **Zespół taneczny „Arkan”** działa od 1991 r. przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2 im. M. Szaszkiewicza w Przemyślu. Wykonuje tańce z różnych regionów Ukrainy; koncertował w Polsce, Ukrainie, Słowacji, m.in. na Festiwalu „Galicja”, „Watrze Łemkowskiej”, Festiwalu Kultury Ukraińskiej w Svidniku (Słowacja), XVII, XVIII, XIX Festiwalu Kultury Ukraińskiej w Sopocie i XX FKU w Koszalinie. W 2018 r. zespół wielokrotnie występował w Przemyślu w budynku „Narodnego Domu”, podczas konkursów amatorskich zespołów artystycznych z regionu, uroczystości szkolnych oraz m.in. brał udział w koncertach III Festiwalu Tańców Ludowych w Kołomyi (Ukraina; 5–6 V); wystąpił w ramach XXVIII Kermeszu Łemkowskiego w Olchowcu (19–20 V); wystąpił w Iławie w ramach „Popołudnia z Kulturą Ukraińską” (17 VI); podczas przedsięwzięcia „Ukraińskie Barwy Pogranicza” w Braniewie (27–28 X).

- **Dziecięca grupa teatralna „A czemu?”** (A dlaczego?) Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 im. M. Szaszkiewicza w Przemyślu. Grupa liczy 15 osób. W swym repertuarze posiada inscenizacje bajek ukraińskich („Bida nawczyt”, „W czużomu pirji”, „Szaty dla oseni”), a także inscenizację poświęconą wybitnej ukraińskiej pisarce Łesi Ukraince.

- **Kapela bandurzystów „Weseli bandurky”** Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 im. M. Szaszkiewicza w Przemyślu. Grupa w swym repertuarze ma klasyczne i ludowe melodie wywodzące się z różnych regionów Ukrainy. W 2018 r. zespół wystąpił m.in. podczas przedsięwzięcia

„Ukraińskie Barwy Pogranicza” w Braniewie (27–28 X) oraz koncertu w Ławie w ramach „Popołudnia z Kulturą Ukraińską” (17 VI), Dni Kultury Ukraińskiej w Szczecinie (1–2 IX).

- **Młodzieżowa grupa teatralna „Popry vse”** (Mimo wszystko) Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 im. M. Szaszkiewicza w Przemyślu. Grupa liczy 25 osób. W swym repertuarze ma własne adaptacje utworów literackich i dramaturgicznych wybitnych twórców literatury ukraińskiej, a także inscenizacje poświęcone akcji „Wisła” czy Wielkiemu Głodowi w Ukrainie oraz inscenizacje ludowych bajek ukraińskich.

- **Zespół wokalny „Łem MY”** – powstał w grudniu 2013 r. w Komańczy. W swym repertuarze ma pieśni pogranicza bojkowsko-łemkowskiego. Koncertuje głównie w regionie, podczas lokalnych festiwali i przedsięwzięć kulturalnych. Zespół wykonuje pieśni ludowe pogranicza łemkowsko-bojkowskiego, głównie z terenu Bieszczad. W 2019 r. zespół wystąpił m.in.: 19 marca w trakcie Koncertu Szewczenkowskiego w Komańczy; 19 maja w Dynowie w trakcie Festiwalu „Podgórsańska Nuta”; 2 czerwca w trakcie Przeglądu Pieśni i Muzyki Ludowej „Kropa” w Korczynie; 22 czerwca w Besku; 29 czerwca w trakcie 53. Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym; 13 lipca w trakcie Festiwalu „Świat Pod Kyczerą” w Nowym Łupkowie; 21 lipca w Cisnej; 28 lipca w trakcie „Dni Ziemi Żmigrodzkiej” w Nowym Żmigrodzie; 3 sierpnia w Hostovicach (Słowacja); 4 sierpnia na XXIV Spotkaniach Przygranicznych Polski i Słowacji w Komańczy; 18 września w trakcie Festiwalu „Łemkowska Watra” w Perczynie (Ukraina); 19 września w Szczawnem; 28 września w trakcie przedsięwzięcia „Redyk-Ostawica 2019”; 14 października w Komańczy w trakcie przedsięwzięcia „Karpackie Wyszywanky”; 11 września – Radio Rzeszów „Pradawne tradycje i pieśni. Spotkanie z zespołem „Łem MY”.

- **Ogólnopolski Zespół Ukraińskiego Tańca Ludowego „Studenty Tanciujuť”** – powstał na początku 2017 r. Tworzą go absolwenci ukraińskich szkół w Polsce, studenci oraz absolwenci polskich uczelni w całym kraju. W repertuarze ma tradycyjne ukraińskie tańce ludowe. Jest to drugi – obok chóru „Żurawli” – zespół, który ze względu na rozproszenie uczestników pracuje w trybie warsztatowym – kilkudniowych zlotów. Zajęcia warsztatowe odbywają się najczęściej raz na miesiąc. Próby zespołu odbywają się w różnych miastach Polski (Warszawa, Kraków, Gdańsk, Przemyśl, Wrocław). Celem powołania zespołu jest kultywowanie ukraińskich tradycji związanych z tańcem ludowym, dalsze doskonalenie tancerzy oraz integracja członków, których łączy zamiłowanie do tańca wyniesione z zespołów działających przy szkołach ukraińskich w Polsce. Zespół wykonuje tradycyjne ukraińskie tańce ludowe, wywodzące się z różnych regionów Ukrainy. W 2019 r. zespół wystąpił m.in.: 2 lutego w Przemyślu; 9 lutego w Warszawie; 16 czerwca w Pradze na Festiwalu „Mozaika Folklorystyczna; 16 grudnia w Sierakowicach. W 2019 r. zespół stale się rozwijał, przyjmował nowych tancerzy, brał udział w warsztatach organizowanych ze względu na specyfikę zespołu (tancerzami są studentki i studenci, członkowie społeczności ukraińskiej studiujący w różnych uczelniach) w różnych miastach Polski, m.in. w Warszawie, Wrocławiu, Krakowie.

7. Program Edukacji Dzieci i młodzieży

Obóz „Płast” – nowacki odbył się 19–28 lipca w Hańczowej (woj. małopolskie) w budynku Internatu Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego. Łącznie wzięło w nim udział 25 dzieci z mniejszości ukraińskiej w wieku 6–11 lat. Za organizację i przeprowadzenie obozu odpowiadało siedmiu instruktorów-wychowawców organizacji „Płast” (4 z Polski, 2 z Ukrainy, 1 z Czech). Komendantem obozu była Ewa Popowicz. W programie obozu ważną część stanowiły zajęcia rekreacyjne i sportowe (wycieczki do Krynicy Zdroju i obserwatorium astronomicznego) i edukacyjne: doskonalące znajomość języka, zajęcia skautowskie – zdobywanie umiejętności skautowych; zajęcia artystyczne (np. nauka śpiewu, ukraińskich tańców ludowych); zajęcia krajoznawcze i tematyczne (obóz miał temat przewodni – planety i układ słoneczny); zajęcia sportowe, gry i zabawy przy ognisku, gry te-

renowe. Na zakończenie każdy uczestnik otrzymał koszulkę z logo obozu, materiały (śpiewnik, odznakę, dyplom).

Obóz „Płast” – junacki (stacjonarno-wędrowny) odbył się 19–28 lipca, pod namiotami w bazie płastowej „Mrzygłody” we wsi Huta Lubycka (woj. lubelskie). Obóz został przeprowadzony według metodyki skautingu, uczestnikami były dzieci i młodzież (12–18 lat) należące do mniejszości ukraińskiej w Polsce (26 osób). Odpowiedzialnymi za przeprowadzenie programu było ośmiu instruktorów organizacji „Płast” z Polski i Ukrainy. Komendantem obozu była Anna Tymiec. Prowadzone zajęcia miały na celu zapoznanie uczestników z językiem, kulturą, historią i geografią Ukrainy oraz pogranicza polsko-ukraińskiego poprzez zastosowanie metodyki skautowskiej. Dodatkowo rozwijane były indywidualne zdolności liderские, umiejętności pracy w grupie, zaradności, umiejętności życia w przyrodzie.

Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży na Warmii i Mazurach

Zadanie zostało zrealizowane w Elblągu 5–6 października. Projekt służył zaznajomieniu młodych uczestników z kulturą ukraińską (folklor, taniec, śpiew, zwyczaje, obrzędy, sztuki plastyczne/rękodzieło). Uczestnicy projektu pochodzili głównie ze środowisk wiejskich i małych miasteczek województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach zadania zostały zorganizowane zajęcia i warsztaty artystyczne dla dzieci i młodzieży z takich miejscowości jak: Pasłęk, Lelkowo, Pieniężno, Zagaje, Godkowo, Księżna, Nowica, Młynary, Orneta, Słobity, Morąg i Elbląg. W projekcie uczestniczyło 80 dzieci oraz 9 nauczycieli języka ukraińskiego oraz opiekunów. Program zajęć obejmował następujące dziedziny:

- śpiew, nauka ukraińskich piosenek ludowych – prowadził instruktor Serhii Shelest oraz nauczycielka Aleksandra Bednarz;
- wykonywanie kartek ozdobnych z życzeniami okolicznościowymi – prowadziła Magdalena Michałko;
- robótki ręczne: bombki z papieru, kwiaty z resztek skóry i papieru – prowadząca: Maria Demkowicz;
- prezentacje multimedialne ukraińskich bajek i innych utworów dla dzieci, rysunki i robótki ręczne, quizy i nauka piosenek dziecięcych – prowadzili pedagodzy z Dziecięcej Biblioteki dla Dzieci ze Lwowa.

Uczestnicy za wykonanie najlepszych prac plastycznych otrzymali nagrody rzeczowe i upominki. Wykonane podczas trwania warsztatów przedmioty każdy z uczestników zabrał na pamiątkę. Zwieńczeniem warsztatów była prezentacja umiejętności nabytych przez uczestników przed elbląską publicznością. Na drogę powrotną uczestnicy warsztatów zostali obdarowani słodyczami i napojami. Przygotowanie organizacyjne zadania oraz pomoc w przygotowaniu zajęć spoczęły na barkach 10-osobowego zespołu wolontariuszy z elbląskiego, godkowskiego i morąskiego Kół Związku Ukraińców w Polsce. W zadaniu uczestniczyło 89 osób (uczestnicy warsztatów), w tym z mniejszości 86, 3 z Ukrainy.

IV DZIAŁALNOŚĆ W SFERZE SPOŁECZNEJ I ŻYCIA PUBLICZNEGO

Struktury ZUwP aktywnie współpracowały na szczeblu ogólnopolskim i regionalnym z innymi organizacjami pozarządowymi, zwłaszcza przy projektach wsparcia dla Ukrainy oraz pomocy rannym uczestnikom tzw. Rewolucji Godności (Euromajdanu), ofiarom wojny na wschodzie Ukrainy oraz ich rodzinom. Związek współpracował również z organizacjami innych mniejszości narodowych w kwestiach procedur granatowych, relacji z administracją państwową i samorządami. W kilku miastach zorganizowano wspólne przedsięwzięcia kulturalne i edukacyjne.

Przedstawiciel Związku uczestniczył w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych, Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP, Światowego Kongresu Ukraińców, a także Ukraińskiej Ogólnoswiatowej Rady Koordynacyjnej.

W 2019 r. ZUwP kontynuował monitoring mowy nienawiści i podejmował interwencje w kwestii niszczenia obiektów ukraińskiej kultury materialnej oraz prezentował zagadnienia odnoszące się do sytuacji mniejszości ukraińskiej z Polski podczas seminariów, oficjalnych spotkań i konferencji, m.in.:

- 18 czerwca w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich odbyła się konferencja z okazji ukazania się drugiego Raportu przygotowanego przez ZUwP „Mniejszość ukraińska i migranci z Ukrainy w Polsce. Analiza dyskursu”; pierwszy ukazał się w styczniu 2018 r.; celem publikacji było m.in. udokumentowanie i opisanie zjawisk odnoszących się do postrzegania mniejszości ukraińskiej w Polsce oraz migrantów z Ukrainy; w konferencji udział wzięli: Rzecznik Praw Obywatelskich dr Adam Bodnar, dr Marek Troszyński, mec. Piotr Fedusio, prezes Związku Ukraińców w Polsce Piotr Tyma, Aleksandra Zapolska (Fundacja Polsko-Ukraińska Zustricz), ekspertka w dziedzinie mediów etnicznych, wykładowczyni Uniwersytetu we Wrocławiu prof. Magda Ratajczak.

- członkowie Zarządu Oddziału ZUwP w Przemyślu spotkali się z przedstawicielami Rady Europy w Domu Ukraińskim w Przemyślu; przedmiotem spotkania była sytuacja mniejszości ukraińskiej w regionie oraz uwagi zgłaszane przez mniejszość ukraińską do raportu z realizacji Konwencji Ramowej Rady Europy o Ochronie Mniejszości Narodowych i Etnicznych (15 VII);

- prezes Piotr Tyma wraz z przewodniczącą organizacji skautowej „Płast” Oleną Bodnar oraz przedstawicielami innych organizacji ukraińskich z Polski spotkali się z ekspertami Rady Europy; celem spotkania była ocena polityki państwa wobec mniejszości ukraińskiej (18 VII);

- prezes P. Tyma spotkał się z delegacją ekspertów i dziennikarzy fińskich ze Szwecji; celem spotkania było omówienie sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce pod kątem funkcjonowania ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych, historia Ukraińców w Polsce, sposoby zachowania tożsamości przez mniejszość ukraińską (30 X);

- Związek Ukraińców był partnerem projektu „Language as a Cure”, finansowanego przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej realizowanego przez Uniwersytet Warszawski; w jego ramach w 2019 r. były prowadzone badania dotyczące sytuacji i dobrostanu żyjących w Polsce mniejszości i grup imigranckich; dla mniejszości ukraińskiej w ramach projektu opracowano ankietę rozpowszechnianą wśród członków społeczności ukraińskiej z terenu całego kraju; w 2020 r. ma powstać raport z badań.

- prezes P. Tyma spotkał się z delegacją młodych badaczy zajmujących się problematyką etniczną z Bułgarii, Rumunii, Polski, Czech i Słowacji; tematem spotkania była powojenna historia Ukraińców z Polski, kwestie relacji polsko-ukraińskich, aktywności mniejszości w dziedzinie oświaty, kultury dialogu ze społeczeństwem większościowym.

- prezes Związku P. Tyma wraz z ekspertem z Collegium Civitas dr. Markiem Troszczyńskim prezentowali w Krakowie i Wrocławiu przygotowany przez Związek raport pt. „Mniejszość ukraińska i migranci z Ukrainy w Polsce. Analiza dyskursu”. W raporcie zanalizowano m.in. przypadki agresji i mowy nienawiści skierowane przeciwko obywatelom Polski narodowości ukraińskiej oraz migrantom z Ukrainy;

- w rocznej naradzie Światowego Kongresu Ukraińców w Berlinie brała udział 3-osobowa delegacja Związku;

- przedstawiciele ZuWP – prezes P. Tyma, Igor Salamon – przewodniczący Koła Związku we Wrocławiu brali udział w seminarium na temat sytuacji mniejszości ukraińskiej i migrantów z Ukrainy zorganizowanym przez organizacje pozarządowe z Wrocławia w ramach projektu „Dzielnica Czterech Wyznań”.

V DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

W ramach działalności interwencyjnej Zarząd Główny Związku Ukraińców w Polsce podejmował działania w sprawach przeciwdziałania aktom agresji skierowanym przeciwko społeczności ukraińskiej, w tym agresywnych ksenofobicznych wpisów na forach internetowych, dewastacji ukraińskich upamiętnień i mogił. Między innymi monitorowano wpisy na forach internetowych i portalach społecznościowych, opracowano we współpracy z prawnikiem oficjalne pisma i zawiadomienia do organów ścigania, MSWiA, Prokuratora Generalnego, sądów oraz przygotowano dokumentację fotograficzną. Przekazano również informacje do mediów odnośnie oceny ww. zjawisk. Przedstawiciele ZUwP oraz pełnomocnik brali udział m.in. w charakterze oskarżycieli posiłkowych w rozprawach przeciwko osobom, które zakłóciły procesję religijną w Przemyślu w 2016 r., toczących się przed Sądem Rejonowym w Przemyślu.

W 2019 r. nadal dużo uwagi poświęcono kwestii zniszczonych grobów oraz pomników ukraińskich w Polsce, a także mowie nienawiści w Internecie. Przygotowano szereg wystąpień do Prokuratora Generalnego, prokuratur miejscowych, nawiązano współpracę z posłami na Sejm RP (w tym Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP). Przeprowadzono konsultacje z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się prawami człowieka oraz zwalczaniem mowy nienawiści (Światowy Kongres Ukraińców, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Homo Faber). Przygotowano szereg wystąpień do RPO, Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP. Zagadnienia upamiętnień ukraińskich na terenie Polski były również prezentowane podczas posiedzeń Komisji Wspólnej Rządu Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP.

Podniesieniu jakości działań interwencyjnych Związku służyła kontynuacja w 2019 r. projektu z grantu przyznanego przez Fundację im. Stefana Batorego „Monitorowanie i dokumentowanie przejawów dyskryminacji oraz mowy nienawiści wobec mniejszości ukraińskiej i migrantów z Ukrainy, interwencje prawne”. Działania przeprowadzone w 2018 r. zostały opisane w drugim raporcie „Mniejszość ukraińska i migranci z Ukrainy w Polsce. Analiza dyskursu”. Celem publikacji było m.in. udokumentowanie i opisanie zjawisk odnoszących się do postrzegania mniejszości ukraińskiej oraz migrantów z Ukrainy, ukazanie stosunku do mniejszości i migrantów różnych grup polskiego społeczeństwa, aktywnych w przestrzeni publicznej, polityce oraz mediach. Drugim celem było przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji o podłożu narodowościowym wobec tych dwóch grup. Raport przygotowano według podobnego schematu, jaki zastosowano przy pierwszym, wydanym w styczniu 2018 r.

VI DZIAŁANIA POMOCOWE I CHARYTATYWNE

Oddziały Pomorski i Elbląski w 2019 r. kontynuowały zbiórkę środków na potrzeby rannych żołnierzy z Ukrainy przebywających na rehabilitacji w ośrodku „Dobry Brat” w Osieku. Z kolei Oddział Szczeciński kontynuował i rozwijał akcję „Razem Pomóżmy Ukrainie!” – zbiórkę pomocy humanitarnej na rzecz dzieci osieroconych przez żołnierzy poległych na wschodzie Ukrainy oraz potrzebujących z Ukrainy. Struktury Związku oraz wolontariusze wspierali kolejną edycję projektu „Święta bez taty”, który polegał na zbiórce środków pieniężnych i darów rzeczowych. Zebrane środki posłużyły do przygotowania i wysłania do Ukrainy paczek dla dzieci-sierot, których ojcowie zginęli na Majdanie oraz w trakcie agresji rosyjskiej na wschodzie Ukrainy. Związek wspierał również kolonie letnie w Polsce dla dzieci z Ukrainy (organizowane w Komańczy, woj. podkarpackie) z rodzin, których ojcowie polegli na wschodzie Ukrainy.

Oddział ZUwP w Koszalinie kontynuował wieloletnią współpracę ze Stowarzyszeniem Kiwanis przy zbiórce środków z tytułu 1% podatku dochodowego. Pozyskane środki były po połowie przeznaczone na wsparcie punktu nauczania języka ukraińskiego oraz Fundusz Stypendialny wspierający najzdolniejszych uczniów z Zespołu Szkół im. T. Szewczenki w Białym Borze.

VII DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Związek Ukraińców w Polsce od lat jest wydawcą tygodnika w języku ukraińskim „Nasze Słowo” (wraz z dodatkiem dla dzieci „Switanok”), rocznika „Almanach Ukraiński”, Ukraińskiego Multimedialnego Portalu prostir.pl oraz książek w języku ukraińskim i polskim. Organizacja jest współwydawcą magazynu telewizyjnego „Telenowyny”, emitowanego w Telewizji Regionalnej. ZUWP współpracuje również z rozgłośniami Polskiego Radio realizującymi audycje w języku ukraińskim (m.in. w Szczecinie, Koszalinie, Olsztynie, Krakowie, Rzeszowie i Wrocławiu, Gorzowie Wlkp.) oraz z rozgłośniami zainteresowanymi tematyką ukraińską.

W 2019 r. kontynuowano projekty wydawnicze:

I. Wydawanie tygodnika „Nasze Słowo”

Efektom realizacji projektu było wydanie oraz kolportaż 52 numerów tygodnika w języku ukraińskim, w średnim nakładzie 2850 egz. Tygodnik prezentuje bieżące informacje o życiu społeczności ukraińskiej w Polsce w postaci artykułów publicystycznych z zakresu spraw społecznych, literatury, historii, relacji polsko-ukraińskich, życia kulturalnego społeczności lokalnych oraz współczesnych wydarzeń w Ukrainie. Periodycznie jako bezpłatny dodatek do tygodnika (co dwa miesiące), ukazywał się dodatek dla dzieci „Switanok” (adresowany w szczególności do dzieci uczących się w punktach nauczania języka ukraińskiego). Przedstawiał m.in. kulturalną i artystyczną aktywność dzieci ukraińskich z Polski, ich talenty i hobby, projekty edukacyjne adresowane do dzieci oraz różne tematy z dziedzin interesujących dzieci w wieku szkolnym. Redakcja przygotowała również specjalne numery gazety z okazji Bożego Narodzenia i Wielkanocy.

Oprócz wersji papierowej tygodnika redakcja wiele pracy włożyła w rozwój elektronicznego segmentu gazety w postaci zamieszczania na stronie internetowej (<http://www.nasze-slowo.pl>) rozbudowanych materiałów dziennikarskich z wersji papierowej (reportaże, fotoreportaże, relacje prasowe z ważnych wydarzeń), ale także oryginalnych materiałów (artykuły i newsy), niemających analogii w wersji papierowej tygodnika, w tym również segment filmów wideo (reportaże, zwiastuny z wydarzeń, portrety ciekawych ludzi), galerię fotografii na portalu społecznościowym Facebook.

Informacje publikowane w „Naszym Słowie” były zauważane oraz cytowane jako źródło wśród mniejszości ukraińskiej w Polsce, w mediach w Ukrainie oraz w polskich mediach zainteresowanych tematyką ukraińską. Autorami i komentatorami tygodnika były nie tylko osoby wywodzące się z ukraińskiej mniejszości narodowej, ale też polscy politycy, naukowcy, samorządowcy, eksperci itp., a także przedstawiciele innych mniejszości narodowych i publicyści z Ukrainy. W 2019 r. rozwinęto dział krótkich informacji (newsów) publikowanych w wersji elektronicznej tygodnika oraz na fanpage tygodnika na portalu społecznościowym FB. W rezultacie znacząco zwiększyła się liczba czytelników oraz wzrosła rozpoznawalność tygodnika. Dzięki zaangażowaniu się w akcję informowania o sytuacji wokół oskarżeń kierowanych przeciwko członkowi społeczności ukraińskiej dr. G. Kuprianowiczowi tygodnik stał się ważnym źródłem informacji dla dziennikarzy polskich i ukraińskich, ekspertów i analityków zajmujących się problematyką polsko-ukraińską. Dzięki zaangażowaniu w ważne dla społeczności ukraińskiej w Polsce zagadnienia wzrósł prestiż tygodnika w głównej (docelowej) grupie czytelników.

W redakcji zatrudnionych było ośmiu pracowników na etatach (5,7 etatu – w przeliczeniu na pełny etat), w tym dwóch stałych korespondentów w Przemyślu i Koszalinie.

Zespół redakcyjny we współpracy z grafikiem przygotował kalendarz na 2019 r., który otrzymali jako dodatek czytelnicy tygodnika razem z ostatnim (za 2018) 52. numerem czasopisma. Kalendarz „Ukraińscy artyści w Polsce” zawierał prace artystów wywodzących się z mniejszości ukraińskiej z Polski – malarzy, fotografów, designerów. W ten sposób redakcja włączyła się w popularyzację różnych form działalności artystycznej oraz promocję lokalnych artystów zarówno znanych, jak i młodych, dopiero rozpoczynających swoją działalność artystyczną.

II. Wydanie rocznika „Almanach Ukraiński” 2020

Celem zadania było upowszechnianie słowa drukowanego w języku ukraińskim, co sprzyja zachowaniu i rozwojowi języka wśród mniejszości ukraińskiej w Polsce, doniesienie do Ukraińców wiedzy na temat szeroko pojętej kultury ukraińskiej, etnografii oraz informacji o stanie życia społeczno-kulturalnego Ukraińców w Polsce i na świecie.

Ponadto celem zadania było popularyzowanie różnych form dziedzictwa mniejszości ukraińskiej w Polsce, a także szerzenie obiektywnej wiedzy na temat relacji polsko-ukraińskich. Tradycyjnie artykuły w „Almanachu Ukraińskim” adresowane były również do osób niezwiązanych ze środowiskiem Ukraińców z Polski, interesujących się zagadnieniami ukrajinoznawczymi.

Zawartość rocznika „Almanach Ukraiński” 2020 była podzielona na działy:

- I. Kalendarz ukraiński
- II. Historia, filozofia, literaturoznawstwo
- III. Relacje polsko-ukraińskie: ocena i perspektywy
- IV. Ukraina i Ukraińcy w Polsce: historia i literatura, migranci
- V. Nowe realia polityczne i Ukraina
- VI. Przegląd wydawnictw i akcji pomocy Ukrainie

Tematem przewodnim rocznika ZUWP „Almanach Ukraiński” 2020 był wpływ wydarzeń I i II wojen światowych na losy Ukraińców z Polski i relacje polsko-ukraińskie. W ramach ukazywania ww. zagadnienia autorzy rocznika zaprezentowali widzenie szeregu zjawisk, a także poszczególne aspekty oraz to, na ile wydarzenia obu wojen światowych odcisnęły swoje piętno na poszczególnych społecznościach ukraińskich zamieszkujących m.in. Beskid Niski oraz Bieszczady.

W publikowanych artykułach zostały ukazane takie wydarzenia, jak:

- internowanie przez władze Austro-Węgier ludności ukraińskiej z terenu Galicji w obozie w Talerhofie (Austria) w okresie I wojny światowej. Temu zagadnieniu poświęciła swój artykuł badaczka z Ukrainy, dziennikarka i aktywistka społeczna Natalia Klasztorna;
- losy ludności ukraińskiej Bieszczad przesiedlonej na wschód i południe Ukrainy po II wojnie światowej (w okolicy Mariupola). Ten temat został ukazany w reportażu z południa Ukrainy Izy Chruślińskiej, aktywistki od wielu lat działającej na rzecz rozwoju współpracy polsko-ukraińskiej, z terenów, na których po dzień dzisiejszy mieszkają Ukraińcy z Bieszczad, przesiedleni na wschód i południe Ukrainy w 1951 r.

Na łamach rocznika została ukazana również sytuacja mniejszości ukraińskiej we współczesnej Polsce, m.in. kwestie starzenia się społeczności, migracji młodych Ukraińców wewnątrz Polski – z małych miejscowości do miast i za granice RP, język ukraiński jako narzędzie zachowania tożsamości mniejszości, w tym sytuacja językowa w poszczególnych miejscach zamieszkania. Tym zagadnieniom poświęcony jest m.in. artykuł Ołeha Krysztopy, dziennikarza telewizyjnego i prasowego oraz pisarza z Kijowa, autora wydanej w ubiegłym roku w Ukrainie publikacji „Ostanni Ukrajinci Polszczy”.

W roczniku opublikowano również artykuł ukazujący specyfikę mało znanego obszaru Polski, gdzie do dnia dzisiejszego zachowała się tradycyjna regionalna tożsamość ukraińska – Podlasia. Obraz sytuacji społeczności ukraińskiej na Podlasiu w okresie od końca I wojny światowej do dnia dzisiejszego znalazł się w artykule Sławomira Sawczuka, dziennikarza Radio Białystok, redaktora audycji radiowych w języku ukraińskim „Ukraińska Dumka”.

Zagadnieniu migrantów z Ukrainy przybywających w ostatnich latach do Polski, głównym zjawiskiem odzwierciedlanym w publikowanych w Polsce raportach była poświęcona analiza Olgi Popowicz, aktywistki środowiska migrantów z Ukrainy w Warszawie, redaktorki „Almanachu Ukraińskiego”.

Oddzielne materiały były poświęcone wydarzeniom z okresu wojny polsko-ukraińskiej w latach 1918–1919 – wojny o Lwów. Do kwestii obrazu ideologicznego walk o Lwów, budowania mitu „ofiary” i „odwiecznie polskiego miasta” poświęciła artykuł historyczka, badaczka literatury, pracownica naukowa Uniwersytetu Warszawskiego Jagoda Wierzejska.

Z kolei na temat stosunku polityków ukraińskich z Galicji, w szczególności Jewhena Petruszewycza, prezydenta Zachodnio-Ukraińskiej Republiki Ludowej do sojuszu polsko-ukraińskiego (Piłsudski–Petlura), zawartego w 1920 r. napisał historyk Ołeh Pawłyszyn, wykładowca Uniwersytetu im. I. Franki we Lwowie.

W tomie opublikowano również artykuł poświęcony aktualnym zagadnieniom sytuacji na pograniczu-polsko-ukraińskim i granicy między Polską i Ukrainą. Do tej tematyki odniósł się Maciej Piotrowski, aktywista społeczny z Gorajca, organizator przedsięwzięcia polsko-ukraińskiego „Chutor Gorajec”.

Autorzy „Almanachu” przedstawili również ocenę bieżącej sytuacji politycznej w Ukrainie. Socjolożka, pracownica naukowa Collegium Civitas w Warszawie, zajmująca się badaniem mediów, doc. Natalia Riabińska, zanalizowała przekaz polityczny w programie „Wiecznij kwartał”. Wartość analizy jest szczególnie aktualna i zasługuje na uwagę, gdyż aktor występujący w ww. programie został wybrany na prezydenta Ukrainy, a jego partia „Słuha Narodu” zdobyła podczas wyborów parlamentarnych większość mandatów w parlamencie ukraińskim. Tematyce „myślenia magicznego” ukraińskich elit politycznych swój artykuł poświęciła etnolożka dr Olga Solarz, wykładowczyni Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Przemyślu.

Epizodom wojny na wschodzie Ukrainy oraz obrazom Ukrainy poza jej granicami były poświęcone artykuły: dziennikarza Polskiego Radia Piotra Pogorzelskiego, dziennikarki Radio „Svoboda” Bohdany Kostyuk oraz historyka, profesora Uniwersytetu „Wiadrina” we Frankfurcie nad Odrą Andrija Portnowa.

W „Almanachu” nie zabrakło również odniesień do polsko-ukraińskiej współpracy kulturalnej, m.in. w dziedzinie promocji w Polsce filmów ukraińskich i o tematyce ukraińskiej, w tym ukazujących wspólne dziedzictwo kulturowe. Do tej tematyki odniosła się w swoim artykule Julia Łaszczuk, kulturolożka, badaczka migracji kobiet.

W roczniku pojawiły się również ważne publikacje odnoszące się do zagadnienia pojednania polsko-ukraińskiego i wkładu w ten proces wybitnych Polaków, instytucji oraz polityków ukraińskich. Temu zagadnieniu oraz roli w procesie długoletniego przewodniczącego Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP był poświęcony artykuł Izy Chruślińskiej.

Problematykę „Almanachu” 2020 zamyka przegląd ważnych publikacji książkowych wydanych w Polsce i Ukrainie w 2019 r. odnoszących się do historii, kultury, relacji polsko-ukraińskich oraz akcji charytatywnych i pomocowych organizowanych przez mniejszość ukraińską, których adresatem są obywatele Ukrainy.

III. Funkcjonowanie Multimedialnego portalu prostir.pl

Zadanie polegało na zabezpieczeniu funkcjonowania w 2019 r. portalu informacyjno-publicystycznego pod nazwą „PROSTIR – Ukraiński Multimedialny Portal” adresowanego do młodego pokolenia przedstawicieli mniejszości ukraińskiej w Polsce. Projekt był kontynuacją zadania rozpoczętego w drugiej połowie 2013 r. Portal, mimo braku wsparcia grantowego z MSWiA nadal był realizowany na zasadach wolontariatu i wykonywał ważną funkcję informacyjną wykorzystując współczesne narzędzia komunikacji. Przedstawiał materiały dziennikarskie o charakterze: informacyjno-publicystycznym, rozrywkowym oraz historycznym. Ważnym aspektem funkcjonowania UMP była aktywizacja wokół medium młodych Ukraińców oraz włączanie ich do współtworzenia obrazu własnej społeczności. Z racji dużego zainteresowania wśród członków społeczności ukraińskiej wydarzeniami w Ukrainie na UMP stale obecne i rozwijane były informacje z Ukrainy, a także dotyczące relacji polsko-ukraińskich, wątki związane z integracją osób z Ukrainy w Polsce, m.in. integracji przybyszów z Ukrainy z przedstawicielami mniejszości ukraińskiej.

Oprócz informacji bieżących autorzy portalu zajmowali się m.in. stałym monitoringiem wątków związanych z nienawiścią przeciwko Ukraińcom w Polsce i reakcją władz oraz organów ścigania na ww. zdarzenia.

W związku z brakiem dalszego finansowania dla portalu ze strony MSWiA, ZUwP powziął decyzje o stopniowym wygaszeniu i likwidacji projektu.

VIII DZIAŁANIA NA RZECZ REMONTU I ODBUDOWY „NARODNEGO DOMU” W PRZEMYŚLU

W 2019 r. przy wsparciu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zrealizowano prace w pomieszczeniach przylegających do klatki ewakuacyjnej (garderoby za salą teatralną); w zachodniej części budynku wykonano ścianki działowe garderób, wylewki podłogowe, położono płytki na ścianach i podłogę w pomieszczeniach sanitarnych, zamontowane zostały parapety, stolarka drzwiowa, instalacje elektryczne, wodno-kanalizacyjne, hydrantowe, C.O., ppoż., okablowanie strukturalne, ściany zostały otynkowane i zagipsowane gładzią gipsową i pomalowane, zamontowano drzwi aluminiowe o odporności ogniowej EI30, zostały skute i wywiezione stare tynki z piwnic. W efekcie przeprowadzonych prac zwiększyła się funkcjonalność sali teatralnej, co wpłynie na komfort pracy artystów i jakość odbioru widzów. Ponadto poprawiła się termika tej części budynku ograniczając straty grzewcze, co zabezpieczy zabytkową strukturę budynku oraz zwiększy bezpieczeństwo zarówno występujących na scenie artystów, jak również publiczności.

Zarząd Główny i struktury Związku aktywnie włączały się w różnorodne działania, których celem było dalsze zbieranie środków na remont pomieszczeń w budynku. Związek wspierał starania Społecznego Komitetu odbudowy „Narodnego Domu” w Przemyślu o pozyskanie środków z innych źródeł, m.in. prywatnych darczyńców z Kanady.

Zarząd Główny Związku Ukraińców w Polsce

31 marca 2020 r.